

SLOVENSKI LIST

Periódico de la Colectividad Yugoslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

NAROCNINA: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50. Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA

Concesión 1551

Dirección y Administración: GRAL. CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 - Bs. Aires.

AÑO (Leto) IX.

BUENOS AIRES, 2 DE DICIEMBRE (DECEMBRA) DE 1938

Núm. (Štev.) 98

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

Obletnica zedinjenja in izseljenišvo

Letošnja obletnica narodnega zedinjenja Slovencev, Srbov in Hrvatov, ki je tem bolj pomembna, ker je ob enem dvajsetletnica obstoja naše narodne države, bo proslavilo tudi naše tukajšnje izseljenišvo na poseben slovesen način. S skrajnega severa republike in z odadljenega juga, kakor tudi iz vseh krajev, kjer žive večje naselbine naših ljudi, prihajajo vesti, da je že vse pripravljeno za proslavo, ki se bodo vršile v soboto in nedeljo. Največja manifestacija pa bo, kakor je razumljivo, v glavnem mestu Argentine, v Buenos Airesu, kjer se je dvajset organizacij, ki v resnici predstavljajo našo kolonijo, združilo v prizadevanju za vsestransko skrbno pripravo velike prireditve, kakršne naše izseljenišvo še ni videlo v tej deželi in ki se bo vršila v soboto 3. decembra zvečer v dvorani "Prince Georg's Hall", v ulici Sarmiento 1230.

Prireditve bo gotovo zbrala vse one srbske, hrvaške in slovenske izseljenice iz Buenos Airesa in okolice, ki se zavedajo pomena tako znamenite obletnice, kakršna je letošnja, in ki imajo v sebi oni upravičeni narodni ponos, ki izvira iz zavesti, da je naša mlada narodna država v teh dvajsetih letih, ki so za nami, ne samo srečno prestala tudi prav težke preizkušnje, marveč da tudi čvrsto stoji v zboru evropskih držav, da se notranje živahno razvija na vseh poljih ter da uživa tudi v širšem svetu vsak dan lepše ime, kakor imamo priliko videti tudi po pisanju vodilnih tukajšnjih listov, ki še nikoli niso pozdravili obletnice našega zedinjenja s tako toplimi simpatijami, kakor letos. Tako na primer citamo v največjem argentinskem listu, med drugim, naslednje laskave besede: "Ker so bili člani iste narodne družine podvrženi tujim vplivom tekom stoletij, ko so živeli ločeni eden od drugega, je bila organizacija nove države težavna. Vendar pa zgovorno govore o rezultatih, doseženih tekom teh štirih petletij, uspehi, ki so jih v zadnjem času želi njeni državniki in diplomati, in pa spoštovanje in uvaževanje, ki ga Jugoslavija uživa v Evropi in v vsem svetu. Take odličnosti, plod vztrajnosti in prizadevanj njenih sinov, dajejo tudi naši deželi povod, da se s pristranskimi simpatijami spominja obletnice, ki jo danes slavi Jugoslavija".

Uspehi, ki jih je naša država v resnici žela v zadnjem času, vlivajo tudi našemu izseljeništvu vero v nje vedno lepšo in srečnejšo bodočnost. V takšni veri bo naše izseljenišvo proslavilo letošnji narodni jubilej tudi v Argentini, kjer je za vedno odklenkalo plačanim agentom, ki so si tekom več let prizadevali zavajati naše ljudi in jih hujskati proti onemu, kar je vsakemu zdravemu in poštenemu človeku sveto: proti domovini. Zavest skupne pripadnosti in nerazdružljive skupne bodočnosti je danes trdna v vseh izseljenih Srbih, Hrvatih in Slovencih, ki ob dvajsetletnici narodnega zedinjenja gledajo na Jugoslavijo z ljubeznijo, vdanostjo in s ponosom.

Močna in trdna Jugoslavija pa je tudi največje jamstvo za Slovence in Hrvate v robstvu, da bomo nekega dne zedinjeni z našim narodom v celoti in z našo skupno domovino.

PRIOGA SLOV. LISTA

Današnji izdaji Slov. Lista je priložena slavnostna priloga, katero je poklonil našemu listu naš rojak g. Ivo Vider, rodom iz Ljubljane.

Francoska vlada prestala nevarno preizkušnjo

VODSTVO SPLOŠNE DELAVSKE ZVEZE JE BILO ODREDILO 24-URNO SPLOŠNO STAVKO, KI PA NI USPELA — POLOŽAJ V FRANCIJI — DALADIER DOLŽI KOMU NISTE SPLETKARENJA V ŠKODO DRŽAVE

Ali se Francija nahaja pred izbruhom državljanske vojne? — tako so se vpraševali tudi resni svetovni listi v komentarjih, ki so jih pisali k poročilom iz Pariza. Izgledalo je, da se država res nahaja pred težko preizkušnjo, ker je bilo vodstvo "vsemogočne Splošne delavske zveze" napovedalo boj sedanji vladi, ki ji načeljuje g. Daladier, ter se je na drugi strani opazala trdna volja odgovornih državnikov, da ne popuste napram pritisku, o katerem so bili prepričani, da izvira pravzaprav od Kominterne ter la nima namena doseči kakšno socialno izboljšanje za francosko delavstvo, marveč povzročiti, da bi se s spremembo vlade izvršila tudi sprememba v francoski zunanji politiki.

Francosko delavstvo, ki je bilo po letu 1921, ko so se na kongresu v Toursu ocepili od socialistične stranke skrajni levičarji, razdeljeno v dva velika tabora — socialistično Splošno delavsko zvezo in v komunistično Enotno delavsko zvezo — je leta 1935 spet prišlo do enotne strokovne organizacije, ko so se komunisti odpovedali samostojnim strankarskim sindikatom ter spet pristopili k Splošni delavski zvezi. Bilo je to v času, ko so komunisti po vsem svetu — in po navodilih svoje moskovske centrale — vsaj navidez in začasno popuščali od svojih programov ter si prizadevali zbrati vse demokratične elemente v takozvane ljudske fronte; pri tem niti na katoličane niso pozabili. Taka ljudska fronta se je rodila tudi v Franciji ter je pri volitvah maja 1936 izvajala naravnost ogromno zmago. Splošna delavska zveza, ki je izjavljala, da je nepolitična strokovna organizacija delovnega ljudstva, se je krepila tako, da šteje sedaj pet milijonov organiziranih članov.

Ljudska fronta je dala državno oblast v roke svojim ljudem in vodstvo delavske organizacije je spretno izkoristilo položaj za doseg velike socialne pridobitve. Uvedel se je 40-urni delovni teden, delavstvo je dobilo plačane letne počitnice, kolektivne pogodbe, pravico do odpravnin in mnoge druge ugodnosti, za katere se je borilo dolga desetletja. V praksi se je pa kaj kmalu izkazalo, da se je socialna preuredba izvršila prenačljeno v času, ko francoska industrija ni bila dovoljno pripravljena in sposobna za prevzemanje takih obremenitev, kot so jih vsebovali socialni zakoni g. Bluma. Mnoga tuja naročila, ki so prej donasala Franciji delo in zaslužek, so prešla v nemške in italijanske roke, iz Francije se je začel beg mobilnih kapitalov in poleg vsega tega se je tudi zunanji položaj razvijal neugodno za francosko republiko, ki je morala opuščati eno postojanko za drugo. V času, ko so v Nemčiji uvedli 60-urni delovni teden ter imeli poleg tega še ceneno prisilno delo v delavskih taboriščih, je Francija počivala dva dni v tednu; za ono, kar je nemški delavec izgotovil v enem mesecu, t. j. v štirih tednih po 60 ur, je francoski delavec rabil poldrug mesec, namreč šest tednov po 40 ur. In tudi danes je položaj tak.

Radi zmanjšanja produkcije in padanja vrednosti franka so se močno znižali tudi državni dohodki in francoska državna blagajna je zašla v težko krizo, katera je imela svoj vpliv tudi na zunanjo politiko Francije. Za odločne nastope, ki v zuna-

nji politiki lahko dovedejo do vojne, mora biti država dobro založena z denarnimi sredstvi. Sedaj pišejo, da se je bivši ministrski predsednik Sarraut brž premislil, ko je radi nevarne napetosti z Nemčijo hotel mobilizirati, a ga je maršal Gamelin podučil, da je za mobilizacijo potrebnih 6 milijard frankov, za prvo silo.

Daladier je levičar, a ob enem tudi brez dvoma dober Francoz. Ko je videl, kakšen je položaj, se je odločil, da začne zdraviti državne finance. Njegov finančni minister Reynaud je izdelal načrte za povišanje davkov in za uvedbo velikih štedenj v državni upravi.

Vlada, ki je bila prej zahtevala povečanje delovnega urnika, je v tem pogledu popustila pred delavsko organizacijo, ki je odločno nastopila v obrambo pridobljenih socialnih pravic. Daladier je izjavil, da ne bo drezal v socialne zakone, zahteval pa je od vsega naroda, da sprejme novo davčno breme, ki ga prilike nalagajo. Izgledalo je, da bo Francija našla pot iz svojih finančnih težav, ko je naenkrat vodstvo Splošne delavske zveze začelo s hudo akcijo proti finančnim načrtom g. Reynauda in sicer najbrž pod vplivom komunističnih sodrugov, ki so tudi začeli z netočnimi podatki o novih obdavčevanjih begati ljudi in ob enem trditi, da hoče Daladier vzpostaviti v deželi diktaturo.

Vlada je na te manevre odgovorila po svojem načelniku in finančnem ministru, ki sta potomo radia pojasnila ljudem, kaj je res in kaj je laž. Daladier je tudi zatrdil, da so ti manevri povzročeni po komunistih in sicer ne zaradi socialnih, strokovno-delavskih vprašanj, marveč zaradi zunanje politike in po naročilu od zunaj. Izjavil je, da se vlada, ki je samo parlamentu odgovorna in potom njega narodu, ne bo dala ustrahovati.

Splošna delavska zveza je najavila 24-urni protestni štrajk zaradi finančnih dekretov, in sicer za preteklo sredo, vlada upa je odgovorila z vso odločnostjo; vse železnice in druga važna prometna sredstva je postavila pod vojaško upravo in državnim mnameščencem je zagrozila, da jih odpusti iz službe, če bi poslušali navodila Splošne delavske zveze, ki je zahtevala, da počiva sploh vsaka delavnost v državi tekom enega dne.

Posredovanja zmernih elementov za poravnavo spora so se izjalovila in tako pri Daladieru kakor pri Splošni delavski zvezi se je videl očiten namen prestati preizkušnjo in izmeriti moči. Vlada je poskrbela v obilni meri za varnost in apelirala je na narod, predvsem pa na delovno ljudstvo, naj se ne angažira za stavko, ki je zgolj politične narave.

Z veliko napetostjo je ves svet pričakoval, kako se bo stvar končala. Voditelji Splošne delavske zveze so zagotavljali, da je njihova zmaga gotova, vendar pa so se v računih ušli. Od pet milijonov organizirane delavstva je zastavkalo komaj dva milijona članov in posebno v Parizu človek skoro ni imel vtisa, da je izbruhnila stavka. Vlaki so vozili redno, le v nekaterih rudniških okrajih in posebno v pristaniščih je delo počivalo v veliki meri. Danes voditelji Splošne delavske zveze sami priznavajo, da se je stavka popolnoma izjalovila in Daladier je močno utrdil svoj položaj. Ta svoj uspeh pa ni

izbral za ono, česar so ga dolžili komunisti — namreč za diktaturo — marveč je narodu v zelo treznem govoru povedal v sredo ponoči, da more demokracija priti v nevarnost samo s takšnimi manevri, kakršne so si privoščili komunisti. V urejeni demokratični državi sme na vlado pritiskati samo parlament, ki ga je narod izvolil, ne pa posamezne skupine, ki poslušajo ukaze, kateri ne prihajajo od francoskega ljudstva.

Zgledi iz drugih držav nam dokazujejo, da ima Daladier v marsičem prav ter da so voditelji Splošne de-

lavske zveze napačno storili, ko so poslušali nasvete svojih bolj rdečih prijateljev. Izjalovljena stavka pomeni za Zvezo velik udarec. Drugačnega izida stavke pa ni bilo mogoče pričakovati. Dokler se delavske organizacije drže res samo strokovnih zadev ter se bore za strokovni položaj delavstva, morejo uspevati in dosežati zmage; brž ko se pa voditelji takih organizacij, zapeljani od moči, ki jo imajo, spuste na politična polja, se začno delavske organizacije krhati v veliko škodo delavstva samega. Naj bi sedanji slučaj služil kot nova šola voditeljem francoskega delavstva, kateremu vsak privoščil socialne pridobitve, katere si je izvojeval v časih, ko je delavska organizacija Francije vršila predvsem one naloge, za katere je bila osnovana.

Poglobljeni odnošaji med Poljsko in Rusijo

Poljska, ki je ves čas po vojni igrala protislovansko politiko ter si je domišljala, da je v krogu evropskih velesil — Anglije, Francije, Nemčije in Italije — tudi ona velesila, ki si lahko privoščijo samostojno politiko, so prej imenovane velesile na monakovski konferenci javno pokazale, da Poljsko prav nič ne vpoštevajo ter so tudi brez nje, kot brez vseh ostalih slovanskih držav, odločile usodo Češkoslovaški, kar je Poljsko silno užalilo. In ne samo to. Hitler, ki se je vedno dobrikal Poljski, iz razlogov, ki jih je lahko tudi slepec slutil, je dal jasno razumeti, da ima glede Ukrajine, ki jo je v svoji knjigi "Moj boj" označil kot za nemško kolonijo, svoje namene, ki jih be skušal postopoma izvesti.

Poljska je menda spoznala nevarnost, ki ji preti od strani Nemčije, ter je te dni podpisala pogodbo s sovjetsko Rusijo. Ta pogodba po našem mnenju sicer ni iskrena, kajti podpisali so jo možje, ki so doslej bili vedno slabo razpoloženi napram Sovjetom, a so jo podpisali iz strahu in iz maščevanja, ker se velesilam ni zdelo vredno jo vpoštevati pri reševanju evropskih političnih razmer. Nekaj pa je v pogodbi gotovo tudi iskrenosti, kajti Poljaki le ne morejo biti tako glupi, da ne bi razumeli položaja. Pravzaprav je bil poljski narod vedno socialno in slovansko čuteč, samo so državniki hoteli voditi kramarsko politiko, kot naprimer Angleži, dasi za nobeno slovanskih držav taka politika ni prikladna in ne potrebna, marveč vodi v gotovo pogubo.

Naj bo zaenkrat tako ali tako zblizanje Poljske s sovjetsko Rusijo je velikega pomena za določitev političnega položaja v Evropi, posebno za Slovane, ter je pri velesilah povzročilo veliko pozornosti, posebno pa v Nemčiji, na Japonskem in v Italiji.

Škoda, da so se Poljaki še le sedaj zganili, ko je Češkoslovaška že padla kot žrtev slovanske nesloge in politične kratkovidnosti odgovornih državnikov. Češkoslovaška je bila gotovo največji vzor demokracije v sreč Evropi in bi bil obraz Evrope precej drugačen, če bi jo ne bili tako izdajalsko prepustili svoji od drugih namenjeni ji usodi.

Slovani smo po številu najmočnejši v Evropi, saj nas je okrog 250 milijonov; posedujemo največ zemlje ter največ prirodnih zakladov, ki ležijo še neizčrpani. Slovani nimamo nobenega vtemeljenega vzroka za ne-

slago in nasprotovanje, vendar smo baš Slovani najnesložnejši, in se same sebe, če le moremo, ponižujemo. To prokletstvo Slovanov izvira iz tisočletnega suženjstva. Slovan je navajen hlapčevanja ter tujeva do povedništva nad seboj. Za svobodo sploh še ni zrel, za kar imamo dokaze v povsod in tako tudi v našem izseljeništvu. S svobodo se Slovani igramo ter počenjamo stvari, ki vodijo brezpogojno v novo suženjstvo.

Zato ni čudno, če sedemdeset milijonov nadutih Nemcev s pomočjo štirideset milijonov sestradanih Italijanov dobesedno diktirajo politiko in usodo Slovanov, kot se je bilo zgodilo oni dan v Monakovem in že večkrat poprej v zgodovini.

Za slovanstvo je edina mislitev, da se predrami ter začne misliti na vse slovansko zvezo. V Beogradu, Moskvi, Pragi, Varšavi in Sofiji bi se vendar morali najti ljudje, predvsem je poklicana inteligenca, ki bi nagla šali potrebo vseslovanške zveze. Dokler ne bomo imeli Slovanov nekega skupnega programa, toliko časa bomo tavalili vsak zase, ter bodo delali z nami, kar bodo hoteli.

Ono naziranje, ki ga mnogi po naročilu in zastrupljeni od drugih, krepko netijo med nami, da je med Slovani preveč ideoloških in verskih razlik, da bi se moglo misliti na skupno sodelovanje, ne drži. Teh razlik v narodovem bistvu in mišljenju ni, marveč jih kratkovidni politikerji in fanatiki namenoma podžigajo, deloma ker jim je tako naročeno in deloma ker oni samo od tega lepo živijo.

Slovani so socialno čuteči in mehki ljudje ter tudi verni in ravno vsled tega so bili vedno izkoriščani od različnih brezvestnežev, bodisi političnih ali verskih. Nam Slovanom manjka samozavesti in ponosa ter več praktične izobrazbe. Le preveč radi se vdamo sanjam in utopijam, bodisi verskim ali ideološkim, zato se hitro dobijo brezvestneži, kot vemo prav tako tudi v Rusiji, ki jo mnogi smatrajo za najpopolnejšo delavsko državo na svetu, ki so pripravljene brez brižno ljudstvo izkoriščati v svoje svrhe.

Poljska in Rusija sta torej, čeprav pod pritiskom razmer, napravili lep korak k zblizanju ter je pričakovati, da bodo temu zgledu sledile tudi druge slovanske države in sicer prej nego jih bodo v to prisilili in bi bilo lahko usodno še za katero drugih manjših slovanskih držav.

Argentinske vesti

SLAVNOSTNA OTVORITEV MOSTU

V soboto je bil slavnostno odprtjen generala Uriburu most v Paso de los Burgos, ki bo vezal buenos aireško provinco z Buenos Airesom. Tež otvoritvi so prisostvovali tudi državni predsednik dr. Ortiz s svojimi ministri, kakor tudi provincialni guverner Fresco s zastopniki svoje vlade. Razen teh pa so otvoritev posetili tudi bivši ministri podčasno Uriburijevo vlado, ki so tudi dali iniciativo, da se ta most imenuje po pokojnem generalu Uriburiju.

KOLONIZACIJA ŠVICARJEV V ARGENTINI

Zastopniki argentinske vlade in pooblaščenici Švice, so se zbrali prejšnji petek v prostorih zunanjega ministrstva, in so podrobneje razpravljali o dogovoru, sklenjenem med Argentino in Švico 66. junija lanskega leta, in ki se nanaša na koloniziranje švicarskih kmetov v Argentini. Na tem zborovanju se je govorilo razen kako pomagati v začetku tem kolonom tudi koliko družin naj bi se na enem kraju skupno naselilo. In sicer je bila komisija mnenja, da bi bilo najprimerneje naseliti od 30 do 40 družin na enem ozemlju. V poštev bi pa prišli kraji Nahuel Huapi, Mendoza in San Pedro v provinci Buenos Aires.

TRGOVSKA POGODBA MED ARGENTINO IN LITVO

Med Argentino in Litvo je bil prejšnji petek podpisan trgovski dogovor, katerega je od strani Argentine podpisal dr. Cantilo, za Litvo pa minister Jonas Aukstulis.

KJE JE MARTA STUTZ?

Ves trud policije, da bi izsledila ugrabitelja ali našla izginulo deklico, je bil do sedaj zaman. Koliko hiš in stanovanj je bilo preiskanih v Cordobi, San Martinu in drugod po provinciah, toda o Marti ni sledu. Tudi aretiranih je bilo že več sumljivejših ljudi, od katerih so jih nekaj spustili na svobodo, nekatere pa še drže v zaporu, kakor Dominga Sabatina, kateri je posredno ali neposredno soudeležen pri ugrabljenju, kakor trdi policija. V soboto ga je policija zasliševala celih 5 ur, zasliševanju je prisostvoval tudi sam guverner in druge visoke provincialne osebe, katero zasliševanje pa ni bilo preveč uspešno. Ali nekaj je vendar moralo biti, ker se je takoj po končanem zaslišanju podalo več oddelkov policije v Rio Cevallos. V Salsipuedes je policija aretirala tankajšnjega gostilničarja Hectorja Piantina, njegovo ženo, nekega Vukulića, jugoslovanskega državljana ter več Sabattinovih prijateljev, katere je dala prepeljati v Cordobo. Ta aretacija je v zvezi z izjavo nekega provincialnega senatorja, ki se je baje nahajal v nedeljo po ugrabljenju v gostilni Piantina, v kateri je bil tudi Sabattini in kjer je slišal govoriti o grdem postopanju z otrokom, ki bi utegnili biti Marta. Policija je tam tudi dognala, da se je vršila neka pojedina na Vukulićevem domu. Z Sabattinom pa je prišla neka misteriozna žena "mujer linda rubia", ki je imela s seboj malo deklico oblečeno v modro obleko, z rdečimi okraski in belim trakom na glavi. Če bi bilo to resnično, potem bi bili blizu rešitve tega ugrabljenja. Toda to utegne biti le fantazija ljudi, kajti rekli smo, da zasliševanje Sabattina ni prineslo pravega rezultata ter je policija v Rio Cuarto aretirala Stutzovega svaka Molla, ki se je baje nameraval v kratkem poročiti, a ni imel zato denarja, pa meni policija, da bi znal on deklico ugrabiti, da bi tako prišel do denarja. Je li on res pri tem kaj prizadet še ni nič znane, poklican pa je bil oče Marte te dni v Cordobo, da dá nekatere podatke o aretiranem svaku. Dejstvo je tudi, da se je Stutzov brat Carlos podal v Buenos Aires, da se pogaja radi odkupnine, za katero ima pripravljenih 10.000 pesov.

Do sedaj pa je še vse zavito v temo ter je bil ves trud policije skoro zaman. Eno pa je gotovo, to je, da se je deklica dala prostovoljno oddeljati, kar bi znalo pričati, da je

bil to kak sorodnik ali kak prijatelj ali prijateljica, v katerega je imela deklica zaupanje, ker drugače bi ona vpila in klicala na pomoč ter bi bila v tem času in na tistem kraju ugrabitev nemogoča. V ospredju pa je še vedno "voiturette verde-oliva" in "mujer rubia linda".

IZ BOLNIŠNICE SE JE VRNIL

Dne 14. nov. se je moral podati v bolnišnico, da se podvrže operaciji na slepiču, naš rojak Karl Švara, doma iz Komna na Krasu. Ker je že večkrat čul od bolnikov, ki so se zdravili v bolnišnici Alvear, kako lepo se ravna od strani naših usmiljenih sester z bolniki, posebno še z našimi, se je tudi Švara podal tja. Sestra Otilija je poskrbela, da je prišel takoj na vrsto in bil operiran, operacija se je dobro posrečila. Po skrbi negi dobroščne sestre se je Švari zdravje hitro boljšalo, ter je zamogel po kratkih dneh že zapustiti bolnišnico. Sedaj se nahaja pri sestri Štefaniji, ki skrbi zanj, dokler popolnoma ne okreva.

Karl Švara se dobri sestri Otiliji, ki je skrbelja zanj kot prava skrbna mati, presrečno zahvaljuje in bo ohrani

nil njeno požrtvovalnost v trajnem spominu.

VSEAMERIŠKA KONFERENCA V LIMI

Dne 9. t. m. bo pričela v Limi zborovati vseameriška konferenca. Argentinska posebna delegacija je v terek že odpotovala tja. Z njo je odpotoval tudi minister Cantilo, ki pa ne bo kot delegat na konferenci, ampak bo le gost peruanske vlade in bo ostal tam le kakih 6 dni. Panameriška konferenca bo trajala do konca meseca.

LOTERIA NACIONAL

Državna loterija igra vsako leto za božične praznike največji dobiček za dva miliona pesov, letos pa celo za štiri milione. Na listkih je določena cena ter bi po zakonih ne smeli v predrazprodaji jih dražje prodajati kot je določena cena. Prodajajo pa jih za cele tri do pet in več pesov dražje, kar prinaša velikanskega dobička zakupnikom državne loterije, mnogo več kot državi sami, ki si pridriži samo trideset od sto in gre ta svota za javne ustanove.

Tukajšnje časopisje je že lani pi-

salo, da je treba tem špekulacijam z državno loterijo napraviti enkrat konec in letos se je časopisje spet oglasilo ter zahteva od oblasti, da prepreči to grdo kupčijo, ki obenem jemlje tudi spoštovanje do zakona, ki pravi in je na listku zapisano, da se listki ne smejo dražje prodajati, kot je določena cena.

Kako bo zadeva izpadla, ne moremo vedeti. Zaenkrat pa so listki še vedno v razprodaji po špekulativnih cenah.

OB DVAJSET LETNICI JUGOSLAVIJE

Ob dvajset letnici Jugoslavije, prvega decembra, je argentinsko časopisje zelo simpatično pisalo. Argentinci pač dobro razumejo, kaj po-

meni narodna svoboda, saj so se pred časom tudi oni borili zanjo in končno tudi dosegli neodvisnost od španskih despotov.

ŽITO POCENI, KRUH DRAG IN SLAB

Četudi je bil letos zelo dober pridelek ter je žito poceni, je kruh primeroma zelo drag in slab, ker so mu primešane razne kemične snovi, da se kruh napne in dobi na teži, a je obenem silno neprebavljiv in zdravju škodljiv.

Argentinska javnost zahteva, da se tem špekulantom s žitom in kruhom enkrat za vselej napravi konec. Žito bo strohnelo po skladiščih, kruh pa je slab in ga mnoge družine niti nimajo.

Zavednost našega človeka

Pred par meseci se mi je ponudila prilika posetiti glavno mesto Brazila, Rio de Janeiro. Angleški konzul me je pogledal malo postrani, ko sem mu povedal svoje ime, nato pa mi je rekel: "Vaše ime ni italijansko." Pojasniti sem mu moral, vse natančno, da si je bil mož na jasnem.

Z parnikom "Alcántara" sem po štiridnevni vožnji dospel v pristanišče dežele večne pomladi. Takoj ko sem se izkrcal sem pogledal črnega Brazilca oblečenega v težko suknjo, na glavi je nosil slammik, čevljev pa ni imel, najbrže radi kurjih očes. Čudno se mi je to zdelo, saj je vendar sijalo sonce in mraza tudi ni bilo, vsaj jaz ga nisem čutil. Gospodinja hotela, kjer sem stanoval pa mi je pojasnila, da je v Brazilu sedaj najhujša zima in da so ti ljudje navajeni vročemu podnebnju.

V osmih dnevih mojega bivanja v Braziliji sem si ogledal glavne zanimivosti mesta in občudoval krasoto njene okolice. Namen mojega članka pa ni popisovati tamkajšnje razmere, življenje, brezposelnost, krizo in razne druge stvari, mimogrede budi povedano, da je Brazil v vsakem oziru daleč še za Argentino, temveč hočem napisati nekaj razgovorov z mojimi sopotniki, ko sem se od tam vračal.

Vkrcal sem se sedaj na drugi angleški parnik. Uslužbenec mi je odkazal kabino. Takoj sem opazil, da ta ne more biti Anglež, pa sem ga vprašal v nemškem jeziku, kakšne narodnosti je pravzaprav. Odgovoril mi je, da je Jugoslovan, in da je služil še pri avstrijski mornarici. Iz katerega kraja pa ste, če smem vedeti? "Iz Kranja sem doma, pa že osem najst let "rajam" po svetu." Predstavil me je še nekaterim svojim hrvaškim tovarišem, ki so se precej zanimali za naše življenje v tujini. Prišla je ura zajtrka.

V jedilnici je bilo vse zasedeno. Starši in otroci, mladeniči in mladenke so s slastjo srkali čaj, jedli na debelo zrezano "mortadelo", zraven pa prigrizovali kisle kumarce. Kisle kumarce so mi same povedale, da so ti ljudje ono "izvoljeno ljudstvo", za katerega ni več zaslužka v Hitlerjevi Nemčiji. Človek bi jih pomiloval, a jaz, ki sem imel prilike delati z njimi, poznam njihovo mentaliteto in cilje, sem hladen.

Na krovu sem prišel v dotiko še z drugim jugoslovanskim in poljskim izseljenci. Radovedno so me izpraševali, posebno Poljaki, o vsem, kar človeka, ki se vozi v neznanu deželo, zanima. Tem ljudem sem radevolje vse razložil, kar sem vedel in znal, mladim Židinjim, ki so me obkladale z različnimi trgovskimi vprašanji in izpraševale ako poznam ulico Corrientes in Tucumán, "negocio de compra y venta", hišo, kjer se prodajajo "muebles de ocasión" i. t. d. pa sem odgovarjal bolj v zafrkljivem tonu. Povedal sem jim, da so nekatere ulice v Buenos Airesu tako polne Židov, da se bodo tako počutili, kakor bi bile v Palestini. Povdaril sem jim tudi, da se jim ni treba bati bodočnosti, ker je Argentina velika dežela, kjer ne manjka za "kušati" in tudi "trgovlja" uspeva. Kakšna razlika med njimi in nami. Našega izseljenca skrbi kje bo delo dobil, Žid pa že vnaprej študira kako bo z njegovim "handli" ljudi sleparil.

Vsak izmed nas se še spominja na ono potovanje čez široko lužo in marsikateri je doživel kak dogodek, saj na parniku se človek počuti kakov v veliki daružini in je tudi čas

dovolj za razne razgovore. Moji argentinski prijatelji so kar noreli od veselja pri tako veliki svobodi. V Argentini je pač navada, da se s svojo "novio", dokler ni stvar gotova, razgovarja pred hišnimi vrati, dočim na parniku ni take kontrole. Prva stvar vsakega mladeniča latinške krvi je v takih slučajih ljubavna izjava. Taktike in potrpljenja ne poznajo, zato je bila seveda takoj na vrsti tudi ženitev. Mlada in izvanredno lepa, izobrazena romunska Židinja pa je vsako ponudbo mojih prijateljev odbila in s ponosom povedala, da se bo le z Židom poročila. Govorila mi je o romunski politiki, o delovanju bivšega zunanjskega ministra Titulescu-ja; ko sem jo pa vprašal naj mi kaj pove o madame Lupescu, me je zaničljivo pogledala z velikimi očmi. Uganil sem, da ji moje vprašanje ni bilo po volji.

Rojak iz Kranja me je poiskal in šla sva v kabino, da bi se malo pomnila. Povedal sem mu moje ime in mož se je kar začudil. "Tudi jaz — je začel pripovedovati — sem vedno čital Slov. tednik, a sedaj so se združili in začeli izdajati Slov. list. Kaj pa "Domobran"? Zdi se mi, da so se takozvani "domobranci" nekam pomirili in ponehali s prej tako intenzivno in kvarno kampanjo proti Jugoslaviji." Čudim se, sem dejal, Vašemu poznanju naših razmer in zanimanju za naš življenj v Argentini. Kakšno mnenje pa imate o sedanjem položaju v Jugoslaviji? Začel mi je pripovedovati o velikem napredku, o gospodarstvu, o trgovski mornarici, ki je v sorazmerju z državo precej velika, o gradnji novih cest in železnic, mostov i. t. d.

"Pred par leti — je pristavil — sem bil v Rusiji. Dasiravno sem videl precej sveta, vendar sem bil radoveden spoznati ono veliko Rusijo, o kateri se toliko govori in o kateri je toliko različnih mnenj. Ničesar izvanrednega nisem videl — življenje je kot povsod na tem svetu. Jezilo me je le, ko sem stopil v neko gostilno in naročil steklenico vina, pa mi je gospodar odgovoril, da se po šestih urah zvečer ne toči več vina, za jesti pa da si lahko naročim kar si želim. To pa se ne strinja, ker vsakemu je znano, da se mi mornarji zelo težko odrečejo sladki kapljici Poven pa Vam, da sem odnesel iz Rusije najboljši vtis.

Za nas Slovane bo edina rešitev le v tesnem bratskem delovanju z Rusijo in z narodi naše krvi, ako hočemo, da bo nekoč bodočnost naša."

Tako mi je govoril človek, ki že dolga leta opravlja službo na tujih parnikih, človek, kateremu ni mogla domovina dati vsakdanjega kruha. Človek, ki je z eno besedo rečeno živel od tujega naroda. Kljub temu pa je ostal zvest svojemu narodu in domovini. V Buenos Airesu sva se ločila. Pred odhodom mi je še povedal, da bo kmalu šel na dopust v Jugoslavijo, ker bi se že rad najedel kislega zelja in kranjskih klobas.

Ali smo ostali mi vsi kot ta mož? Potrđiti tega ne smemo, ker bi si sami sebi lagali. Imamo dokaze, žalostne dokaze, da se je mnogokrat potom tiska ali besede nesramno delovalo proti onemu, kar je v intesu slovanstva in naše mlade države.

Zato je skrajni čas, da se zavedamo, da smo vsi sinovi velikega slovansega naroda, katerega čaka prav gotovo boljša bodočnost, če bo mo dovolj zavedni in edini.

V bratski slogi tiči temelj slovanseke enote in vir slovanseke sile.

K. S.

PRIBLIŽUJEJO SE
BOŽIČNI PRAZNIKI
Najboljša božična čestitka Vaši
obitelji v Jugoslaviji in Italiji
je
denarno nakazilo Banke Boston

To je najprikladnejši in najpraktičnejši dar, katerega se zamore napraviti svoji obitelji. Ne oklevajte z Vašim nakazilom, ki Vam ga nudi naš način nakazovanja. Nakazilo se izplača pravočasno in v gotovini brez kakih odbitkov ali stroškov proti povratnemu potrđilu. Obrnite se na naš Jugoslovanski Oddelek, katerega uradne ure so od 9 do 18 in ob sobatah od 8.30 do 11 ure brez presledka.

THE FIRST NATIONAL
BANK OF BOSTON

FLORIDA 99 — B m é. MITRE 562

Alsina 999 — Pueyrredón 175 — Callao 224

Avda. Gral. Mitre 301 (Avellaneda), Córdoba 1223 (Rosario)

POVERJENJE — VLJUDNOST — SIGURNOST — BRZINA

Vesti iz organizacij

IZ ROSARIA

Kot ste čitali v zadnji št. Slovenskega lista imena darovalcev opek za gradnjo našega doma, spet javljamo še nekatere naše zavedne Slovence, ki so ravnokar priskočili društvu Triglav dejansko na pomoč, ter se jim odbor tem potom naplepše zahvaljuje.

Opeko za zidanje so darovali sledeči rojaki: Frane Velikonja 1500 opek, Stefan Žigon, Andrej Bizjak in Anton Kogoj pa po 1000.

Naš apel na ostale naše rojake je, da posnemate prej omenjene! Saj pravi naš pregovor: Kamen do kamena palača... Če bo vsak izmed nas napravil svojo dolžnost za našo stvar, bomo lahko kmalu zapeli: Oj Triglav moj dom...

Za odbor, tajnik **F. Mezgec**

IZ ENSENADE

Društvo Kosovo iz Ensenade poroča, da bo v proslavo dvajsetletnice zedinjenja Jugoslavije priredilo velik izlet in sicer dne 18. decembra v Punta Lari, kjer se običajno vsako leto vrši piknik tega društva.

Odbor je zato odložil svoj letni piknik na ta dan, ker bo dne 3. dec. skupno z drugimi društvi sovedeležno na uprreditvi v dvorani Principe Jorge, calle Sarmiento 1230 in ker bo dne 11. dec. sodelovalo z društvom vzajemne pomoči v Berissu.

V upanju, da se vsi prijatelji društva Kosovo odzovete na ta izlet in piknik ob enem, da se po domače pozabavamo, vljudno vabi odbor.

V slučaju slabega vremena se bo svečanost obdržala v društvenih prostorih, Colón 260, Ensenada.

Od sedeža društva bodo vozili vsako uro, počenši od 7. ure zjutraj posebni avtobusi na lice mesta. Cena za odrasle \$ 1.—, za otroke 50 ctv.

VABILO NA ŠOLSKO PRIREDITEV V PROSLAVO 20-LETNICE NARODNEGA ZEDINJENJA V ROSARIJU

Spoštovani rojaki! Olski Odbor ima čast povabiti Vas in vašo cenj. družino na šolsko prireditiv, ki jo priredijo naši mali šolarji v proslavo 20-letnice narodnega zedinjenja, v nedeljo 4. decembra t. l. ob 17. uri, v šolskih prostorih, Laprida 5758.

Pripeljite tudi svoje otroke!

Vstop prost!

Po končanem sporedu nas obišče tudi Sv. Miklavž, ki bo prinesel za vse prisotne otroke lepa darila.

Pričakujemo in pozdravljamo Vas.

Odbor.

KNJIŽNICI "SLOVENSKEGA DOMA"

je daroval tovariš Ivan Pahor 7 knjig, samih krasnih povesti. Za dar se mu najlepše zahvaljujemo.

Istotako se najlepše zahvaljujemo tovarišu Jankotu Koron za igro, katero je daroval društvu.

NIKAR SE NE KUHajte MED MESTNIMI ZIDovi, marveč pridite na

PRVI VELIKI PIK-NIK

ki ga priredi

društvo "Slovenski Dom"

V NEDELJO DNE 11. DECEMBRA

v San Isidru

na izletniškem prostoru RECREO "EL INTERNACIONAL" ob ulici Del Barco Centenera, ob kateri leži tudi postaja SAN ISIDRO R. do katere se je treba prijeljati z vlakom. Od postaje do izletniškega prostora bodo na drogovi in drevesih napisali "SLOVENSKI DOM", ki bodo kazali pot.

PRIDITE V PROSTO NARAVO!

Pridite, da se navžijete svežega zraka, zdravilnih solnčnih žarkov ter da preživite lep dan v družbi svojih rojakov ob bregovih La Plate!

"SLOVENSKI DOM" je pripravil za ta piknik zanimiv spored. Vršile se bodo razne tekme z nagradami za zmagovalce, raznovrstne igre in zabave in teklo bo

KOLO SREČE

ki bo delilo lepe dobičke med igralce.

DOMAČA GODBA BO SVIRALA NAŠE KORAČNICE

IN ZA PLES.

— Za hladno upijačo in prigrizek bo preskrbljeno. —

PRIDITE V NEDELJO 11. DECEMBRA V SAN ISIDRO IN

PRIPELJITE S SEBOJ TUDI SVOJE ZNANCE!

O D B O R

Jugoslovanska tenista Franc Puntec in Josipu Palada, ki sta se mudila delj časa med nami ter z največjim uspehom tekmovala v bojih za teniško prvenstvo Argentine. Puntec si je izvojeval naslov argentinskega teniskega prvaka in dragoceno kupo tukajšnje "La Prensa", za njim pa je bil najboljši igralec Josip Palada. Oba sta skupno dobila tudi prvo mesto v tekmah na pare.

Rojaki! Poslužujte se samo onih bančnih zavodov, ki oglašujejo v našem listu!

JUGOSLOVANSKA ŠOLA V ROSARIJU

VLJUDNO VABI

vse svoje male in velike prijatelje na lepo

PRIREDITEV

ki se vrši dne 4. decembra ob 4^{1/2} h. popoldne v šolskih prostorih (Calle Laprida 5758, omnibus št. 51). Smoter prireditve je proslava dvajsetletnice obstoja Jugoslavije; ob enem bo sv. Miklavž obdaroval vse pridne otroke. — Prepričani smo, da ni nikogar ki se ne bi z veseljem odzval vabilu naše mlade šole v Rosariju. — Pozdravljeni! — Nasvidenje!

PROGRAM

- I. Živa slika: a) Himno Nacional Argentino; b) Jugoslovanska narodna himna; c) Dvajset pomladi, (Deklamacija).
- II. Rajanje z zastavo.
- III. Šolski pevski zbor: a) Ko so tkali naše trate...; b) Oj, ti vilo Velebita; c) Tamo daleko...
- IV. Narodno kolo.
- V. Ženice — klepetulje (Komičen prizor).
- VI. Sveti Miklavž s svojim spremstvom.

Šolsko društvo v Villa Devoto

VABI

na veliko pomladansko prireditiv, ki se bo vršila dne 4. decembra v društvenih prostorih GPDS. v Villa Devoto.

Na vzporedu so zelo lepe točke, ki jih bodo izvajali naši malčki. Sodelovalo bo tudi društvo v Villa Devoto.

Takoj po vzporedu bo prišel Miklavž, ki bo vse otroke bogato obdaril z različnimi lepimi igračkami in darovi.

Vabljeni ste vsi rojaki in rojakinje, posebno pa devotčani, da se te šolske prireditve polnoštevilno udeležite ter boste ob enem s prostovoljnimi prispevki podprli to našo prepotrebno ustanovo.

Po prireditvi se bo vršila domača zabava ter bo bufet z vsem potrebnim dobro založen.

ODBOR ŠOLSKEGA SVETA

Nekaj razmišljanja o splošnih svetovnih delavskih in narodnih vprašanjih

Večkrat poroča časopisje, kako je ta ali oni denarnik podprl ali ustanovil to ali ono humanitarno ustanovo, kar dela vtis in ga tudi tako prikazujejo, kako dobrega srca da je mož bil in le škoda, da jih ni več takih na svetu.

Da so tudi med premožnimi nekateri dobri ljudje, je čisto res, vendar so to zelo redke izjeme. Večina nima nobenega sočutja do svojega bližnjega in ga tudi oni, ki se delajo dobri ter tu patam vržejo drobce od svojega bogastva v lake socialne svrhe, niso imeli, sicer bi ne mogli nagrmaditi velikanskega imetja, kajti neprimerno več so iztisnili iz ljudstva, kot so mu v navidezni humanitarni dobrotljivosti v tej ali oni obliki vrnili.

Kdo pa naj bi tudi dal, če ne oni, ki imajo vse ljudsko premoženje v svoji posesti. V Franciji, Združenih državah kakor tudi drugod so ugotovili, da ima nekaj desetlin družin vse narodovo premoženje v svojih rokah, ki poljubno razpolagajo z njim. Predsednik Združenih držav, Roosevelt, je ob neki priliki dejal, da je treba temu enkrat za vselej napraviti konec, da bi nekaj bogatašev odločalo usodo milijonom državljanom. Prav tako tudi v Franciji ravno te dni merijo svoje moči delavstvo in kapitalisti. Prepričani smo, da bodo zmagali prvi, četudi morda ne danes, kajti v Franciji je delavstvo politično najbolj zrelo ter najboljše organizirano, a dokler nima vlade v svojih rokah in bi ne skušalo izvesti državnega socialnega programa do konca, kar bi seveda trajalo več let in tudi desetletij, more računati samo na borbo.

Svetovna vojna je brezdvoma povzročila veliko zla, a je ob enem prinesla tudi velik preobrat v mišljenju narodov in človeštva vobče. Čeprav človeštvo nima nobenega določene skupnega socialnega programa ter svobodnega načina vladavine v nobeni državi, je ljudstvo vseeno v neprestani borbi za boljšo socialno ureditev človeške družbe ter pravičnejše porazdelitve naravnih, človeških rok in uma pridobljenih dobrin.

Velike preizkušnje, za socialno in državno preureditev delajo v Rusiji, Nemčiji in Italiji. Rusijo prištevajo k skrajnemu ekstremu na levo, Nemčijo in Italijo pa na desno. Po sredi pa tava tako zvana demokracija, ki jo kapitalist in delavec vsak na svoj način pojmujejo ter je zato neprestana borba med njima in ne bo prej miru, ker ga biti ne more, dokler ne bo človeška družba ustvarila pravičnejšega socialnega reda.

Rusija je revolucijo primeroma zelo lahko izvedla, a je naletela na velike ovire potem pri zgradbi nove delavske države, kot jo imenujejo. Narod je bilo treba šele vzgojiti za skupne kulturne in gospodarske pojme. Za to pa ni bilo na razpolago niti dovolj idealnih učiteljev za pravo ljudsko prosveto in niti ni bilo dovolj strokovnih, tehničnih in drugih izvedencev. Morala jih je šele vzgajati in mnogo specializiranih tehnikov poklicati iz inozemstva. Nastala so tudi velika trenja, kot je razumljivo, pri voditeljih in starih revolucionarjih, ki so skušali vsak na

svoj način zmago revolucije povesti na pot napredka. In padale so visoke glave ter še padajo, kar zelo slabi ugled največje slovanske države. Upati pa smemo, da bo ruski narod prej ali slej resnično sam odločeval o svoji usodi in bodočnosti, ko bo narod toliko izobražen in razsoden, da bo vsako zavajanje že vnaprej izjalovljen poizkus.

Povsem v nasprotnem smislu, kot v Rusiji, je vrglo ljudsko nezadovoljstvo na površje svoje diktatorje v Nemčiji in Italiji. V nobeni teh državi niso niti poizkusili vzpostaviti ljudske enakopravnosti, marveč so kratkoma ustvarili dva razreda: podrejenega in vladajočega. Ljudstvu je odvzeta vsaka svoboda mišljenja, kar po fašističnih pojnih tudi ni potrebno, ker oni mislijo zanje. V ostalem pa je narod v smislu enakopravne mizerije precej dovršeno organiziran, tako da ne more giniti medsebojnega zavidanja.

Hitler in Mussolini sta zelo dobro poznala ljudsko brezbriznost, zato jima z različnimi frazami in obljubami ni bilo težko narod pridobiti za svoje namene.

Oba diktatorja sta zračunala, da je treba ljudstvu odmeriti prehrano in uporabo ter mu sploh vse diktirati, celo rojstvo otrok, da bo dovolj sredstev za nabavo topov in orožja ter drugih vojnih potrebščin in da bo dovolj vojakov, ki jih bosta lahko brez skrbi za obstoj naroda, pošiljala na razna morišča, — kakor se to dogaja ta čas v Španiji — in tako dosegla svoje imperjalne načrte, ki nikakor ne prinašajo sreče in bodočnosti nikomur in niti nemškemu in italijanskemu narodu ne.

To pa je tudi zagotovljeno jamstvo, da ko bodo narodi v fašističnih državah do skrajnosti izmučeni in brez obljubljenega uspeha, si bodo sami napravili red v svoji hiši.

Takozvani demokratski državi kot sta Francija in Anglija, sta dejansko doslej ves čas, iz raznih razlogov, podpirali fašistična stremeljenja, a ko bo slovanstvo spoznalo, kam je bila obrnjena ost vseh, da se bo treba postaviti po robu za samoohranitev ter iskati zvez tudi v ostalem svetu, ki je skoro ves pod vplivom nekaj evropskih in domačih magnatov, ki se skrivajo v Franciji in Angliji za demokracijo, v Nemčiji in Italiji pa za nacionalizmom, bo odklenkalo prvim in drugim.

V Franciji in Angliji se silno obožujejo in prav tako tudi v Nemčiji in Italiji; prvi dve zato, da bosta branili svoje dominijone, drugi dve pa zato, da jih jima bosta skušali odvzeti, kajti Slovani, to so že spoznali, se ne bodo dali več podjarmiti, kot nekdanj, medtem ko je med Kitajci, Indijanci, Arabci in Zamorci še nekaj upanja in se bodo za dežele, kjer živijo ti narodi, tepli.

Pri vsej tej zmedi in anarhiji, ki vlada danes po vsem svetu, pa delavstvo ne doma in ne v izseljenstvu ne sme čakati križem rok boljše bodočnosti, pa tudi ne siliti z glavo skozi zid, kot je pri mnogih nerazsodnih navada. Gledati moramo pred vsem, da se kulturno in gospodarsko skušamo kar najvišje dvigniti, česar se delavstvo nikjer v zadostni meri ne prizadeva in tudi v našem izseljenstvu ne, o čemer imamo dovolj dokazov.

V vseh državah, izven fašističnih seveda, ima delavstvo še vedno dovolj prilik, da se kulturno, gospodarsko in politično organizira. A prvi dve postavki najbolj zanemarljiva, dasi sta najvažnejši. Spremeniti človeka ter ga vzbuditi iz brezbriznosti in ga spraviti na pot kulturne in gospodarske delavnosti in podjetnosti, pomeni spremembo današnjega krivičnega sistema. Nasprotno pa bi lahko vkljub vsem obilnostim, ki jih nudi svet, umrli za lakoto kje za kakim plotom. In je tedaj prava sreča, da imamo vsaj nekatere podjetne ljudi, ki ljudstvu preskrbijo dela in se sme delavstvo z njimi vsaj v demokratskih državah legalno boriti za malo manjšo njih udobnost in za večji svoj kos kruha.

Slovinci doma in po svetu

Drobne vesti iz naših krajev

Dornberg. — Naš letošnji vinski pridelek je prav obilen, kapljica je prvovrstna. Že do sedaj smo prodali preko 2000 hl. mošta. Cena gre preko 80 stotink za liter. Upamo, da se bo kupčija tudi nadalje lepo razvijala in si bomo nekoliko opomogli pri našem gospodarstvu, ki je zaradi številnih vzrokov tako obremenjeno.

50% popust za mnogobrojne družine pri vožnjah s kočijami. — Vsa avtobusna podjetja v goriški pokrajini: Ribi v Gorici, Devetak v Tolminu, Rosina v Kobaridu in Giancesin v Idrji so sklenila, da dajo članom družin s številnimi otroki pri vožnjah na njihovih progah petdesetodstotni popust. Kdor je v občini v seznamu mnogobrojnih družin, naj se zgleda pri zaupniku avtobusnih podjetij, ki je določeno za vsako občino. Pri njem dobi predpisano izkaznico s fotografijo. Na podlagi te izkaznice dobi potem polovično vozovnico za posamezno vožnjo, ki jo pa sme izstaviti samo centrala podjetja. O podrobnostih postopanja naj se vsakdo pouči pri zaupniku ali v centrali.

Dve operi v goriškem Verdijevem gledališču. — Kakor smo najavili, smo imeli 18. in 19. t. m. v Gorici dve operni predstavi, ki sta se povoljno obnesli in sta občinstvo zadovoljili. Glavno zanimanje Goričanov je bilo osredotočeno na zadnji dan, na Donizettijevo "Lucio di Lammermour" ker je v njej prvič nastopil na odru naš goriški rojak g. Venceslav Gorjan. G. Gorjan je s svojim prvencem uspel, zmagal. Ko je prvič stopil na usodne deske, se mu je precej poznala začetniška trema; bil je v igri dokaj okoren, vendar je pel dobro. Pri

Pozor Rojaki!

Naznanjam, da sem spet odprl dobro znano gostilno

"PRI ŽIVCU"

kjer boste postreženi z dobrim vinom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostor pripravljen tudi za svatbe.

Rojakom se priporoča lastnik

EMIL ŽIVEC

Osorio 5085 — La Paternal

RESTAURANT RECREO

"EL CAÑON"

Izvrstna domača hrana, prvovrstno pivo in vino. — Prostor z vrhom, pripravljen za svadbe. — Krogličišče. Postrežba točna.

Se priporoča lastnik

PETER BASSANESE
JUAN B. ALBERDI y Gral.

PAZ — Buenos Aires

FOTOGRAFIJA "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji

Sporočam slovenski naselbini, da bom ob priliki 25 letnice moje fotografske obrti, vse preuredil ter razstavil moje delo, kjer se bo lahko vsak prepričal o mojih neprekosljivih izdelkih.

VELIK POPUST PRI
FOTOGRAFIRANJU

Ne pozabite
FOTO "LA MODERNA"
S. SASLAUSKY
Av. SAN MARTIN 2579
Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

naslednjih nastopih je bil sigurnejši in je pel še bolj jasno in samozavestno. G. Gorjan ima poln izrazit bariton, kateremu se pozna skrbna šola, v mimiki in igranju pa bo treba še marsikaj izpopolniti. Žel je obilo priznanja in odnesel popoln uspeh. Občinstvo mu je živahno ploskalo in ga nekajkrat poklicalo na oder. Tudi njegova požrtvovalna učiteljica Gilmeyer je morala priti na oder in je bila deležna gromkega aplavza. G. Gorjan je odšel s svojo operno družbo na daljše gostovanje po raznih italijanskih mestih. Upamo in želimo, da bo žel uspehe povsod in dvignil naš ugled med umetnost ljubčim italijanskim občinstvom. Njegova pevska nadarjenost in železna volja sta nam porok, da se bo to uresničilo.

Nov grob. — V Gorici je 18. oktobra v sanatoriju Sv. Justa po daljšem bolehanju umrl g. Mihael Malnič, posestnik na Humu pri Kojškem. Rajnik, ki je bil 58 let star, se je rodil v Ročinju. Kot trgovski pomočnik je služil na Srpenici in v Bovu. Kot samostojen trgovec se je naselil na žagi pri Bovu. Ker je pred leti postal vdovec in ker je začel bolehati, je pustil trgovino in si je kupil posestvo na Humu v naših Brdih, da bi mirno živel in okrevljal. Njegova neugnanja delaželjnost mu pa ni dala počitka, bolezen se mu je ponovila in ji je podlegel. Bil je podjeten trgovec, pošten in značajan mož. N. p. v m.!

V Konfinacijo. — Meseca avgusta so varnostni organi aretirali na Colu nad Vipavo Janeza Sajevca in njegovega sina čevljarja Lojzeta. Dolžili so ju, da sta pomagala raznim osebam pri prehodu čez mejo. Očeta so radi pomanjkanja dokazov po 3 tednih spustili na svobodo, sina Lojzeta so pa poslali za pet let v konfinacijo.

Brestovica na Krasu. — Osemletni Lojzek Kojnc si je hotel v domačem kalu umati noge, ker je nameraval iti k nauku za prvo sv. obhajilo. Nesreča je hotela, da je pri tem padel v vodo. Ker ni bilo nikogar v bližini, ki bi mu priskočil na pomoč, je utonil. Nebeški Oče naj tolaži užaloščeno družino!

Čepovan. — Letino smo imeli, hvala Bogu, prav dobro. Vsega smo pridelali in se nič ne bojimo zime, ki se bliža. Tudi drugod v deželi so zadovoljni z letošnjo letino. Samo kreme ponekod primanjkuje, saj plačujejo pri nas za seno že preko 30 lir za kvintal. — Na praznik 28. okt. so otvorili pri nas javno telefonsko govorilnico. Tako je sedaj naša lepa gorska vas zvezana s telefonom z Gorico in preko nje z vsem ostalim svetom. Napredek nas veseli. — za-

pustil nas je naš občinski zdravnik g. dr. Emil Grešič, ki je poleg naše občine nad 7 let oskrboval tudi Gragar in Trnovo. Ker je dobro obvladal naš jezik in je bil tudi drugače prijazen in postrežljiv, smo ga imeli prav radi. Odšel je v Zagraj v Furlanijo. Na njegovo mesto pride občinski zdravnik iz Opatjega sela.

Novo toplice pri Devinu. — Devinska graščina namerava obnoviti tako zvane starorimske toplice pri Štivanu v bližini Devina. Dela bodo stala nad 1 milijon lir. Ljudje se veselijo novega zasluzka.

Roparski napad pri Renčah. — Ko je šel ponoči Leopold Winkler star 41 let iz Gradiškute v Renče, ga je neznanec napadel na cesti blizu Renč. Neznanec je skrit za cestnim nasipom čakal na Winklerja, o katerem je dobro vedel kdaj se nahaja na potovanju in iz neposredne bližine oddal na njega nekaj strelcev iz revolverja. Na srečo ga je zadela samo ena krogla v trebuh. Neznanec je takoj zbežal. Winkler pa se je le s težavo privlekel do prve hiše v bližini to je do železniške čuvajnice, ki je oddaljena 2 km od kraja napada. Iz Gorice je takoj prišel rešilni avto in ga odpeljal v bolnico. Rana ni tako težka kot je na prvi pogled zgedala. Krogla ni ranila nobenega organa in niti črevesja. Za napad so se takoj zainteresirali karabinerji, ki so pričeli s poizvedovanji. Domnevajo, da je napadalec iz Gradiškute.

Gorica. — 36-letni Pirih Peter iz Šentviške gore je padel skozi pod v kuhinjo, ki je v pritličju. Ugotovili so, da je bila deska v podu trhla in da se je pod njegovo težo zdrobila in da je na ta način nesrečni Pirih padel iz prvega nadstropja v pritličje. Zlomil si je desno nogo.

Gorica. — Umrli so: Budal Anton 65 let, Gregorič Josip 65, Rešič vd. Kulot Marija 40, Plesničar pok. Pire Marija 43, Černigoj Marija vd. Kindar 69, Žbona Marija 18, in znani knjigarnar Emil Wokulat.

Kazije. — Mizar Anton Zidar, star 23 let, se je ranil na roki ob priliki eksplozije mine. Ker se rane niso hotele zaceliti se je zatekel v bolnišnico. Ugotovili so tetanus. Njegovo stanje je nevarno.

Postojna. — Josip Stefančič, star 28 let, je bil obsojen na 2 meseca zapora, ker je ukradel nekaj steklenice vina.

Gorica. — V ponedeljen 17. pr. m. so se zopet odprla vrata šolskih učilnic na ljudskih in srednjih šolah. Šolsko leto se je pričelo — letos prvič — s sv. mašo, h kateri so bili v Gorici vabljeni tudi starši. Šolsko leto se je zaključilo 15. junija. Ne šolarji, ne profesorji se ne morejo pri-

ŽIDJE V JULIJSKI KRAJINI

Te dni so bili objavljeni uradni podatki o židovskem prebivalstvu v Julijski Krajini, ki so bili zbrani na osnovi posebnega štetja z dne 17. avgusta t. l. Po teh podatkih je bilo tedaj v vsej deželi 9285 Židov, v razmerju s celokupnim prebivalstvom skoraj 1%. Na tržaško pokrajino jih je odpadlo 6085 (2% prebivalstva), na goriško 239 (1%), na istrsko 130 (0.04%), na zadrsko 49 (0.2%), na reško pokrajino pa 2781 (2.75% prebivalstva pokrajine).

"Popolo di rieste", ki je objavil te podatke je izmed 94 pokrajin v državi prezrl edino reško pokrajino, za katero pa izhaja število njenih Židov iz podatkov o deželah. Vobče se židovski problem na Reki doslej še ni načel v takem obsegu kakor drugod, čeprav je že iz navedenag d-stotnega razmerja židovskega elementa do ostalega prebivalstva v reški pokrajini najneugodnejše in šteje Reka med vsemi 94 pokrajinskimi glavnimi mesti sorazmerno največ Židov, kakor smo tu ugotovili že zadnjic, ne pa Trst, kakor to obče misli širša politična javnost. Tudi v tisku židovski problem na Reki doslej ni bil posebej obravnan, če se izvzameta dva članka reške "Vedette d'Italia", ki pa je o njem razpravljala obzirno ter brez političnih tendenc. Med tem ko je v Trstu židovski problem malone že likvidiran, se o izolaciji Židov na Reki še ni mnogo čulo, čeprav je jasno, da so se morale odredbe vlade tudi tam izvršiti.

NOVA FAŠISTIČNA TAJNIKA

V Temenici na Krasu je bil odstavljene dosedanji tajnik krajevne fašistične stranke Vittorio Gallea. Za njegovega naslednika je bil imenovan Giovanni Clocchiatti. V Podbrdu pa je Mario Campanella zamenjal komisarja Ivana Caniata.

ZA DRUŽINE S ŠTEVILNIM NARAŠČAJEM

Uprava goriških mestnih podjetij

toževati da so počitnice kratke. Pač pa godrnjajo mnogi starši da so predolge.

Trst. — Pred sodiščem je bil oproščen Marij Gerbec. Obtožili so ga pijanstva.

Trst. — Plamen benzina je oplazil Ernesta Borovino starega 26 let in mu povzročil težke opekline.

Trst. — Umrli so: Pasaski vd. Resman Matilda 70 let, Bertok Orest 1, Višnjevce Jospina 77, Skukič Lazar 86, Petrič Ana 48, Likar vd. Pittoni Ivana 63.

Trst. — Pod avtomobil je prišel Pertot Franc, star 48 let, iz Barkovelj, odpeljali so ga v bolnišnico z zlomljeno nogo.

Trst. — Avtomobil s štirimi izletniki se je zaletel v telegrafski drog in ga podrł ter se prvrnil. K sreči pa se ni nikomur pripetilo kaj hudega. Edino Gustav Skok, 30 let star, iz Kopra je dobil lažje praske.

Trst. — Učence Humbert Pregare, star 6 let, s Ključa, je padel z zida. Pri padcu je dobil veliko rano na čelu in pretres možganov. V bolnišnici je bil sprejet z rezervo.

je sklenila, da bodo imele družine s številnim naraščanjem, ki so vpisane v tozadevno pokrajinsko fašistovsko udruženje, pri vodi, luči in plinu 35% popusta.

V PULJU

so začeli graditi novo palačo za tamnošno podružnico banke d'Italia. Delo bo trajalo do konca l. 1939. Zanimivo je, da zidajo po naših mestih večinoma samo država, mestne občine in podržavljeni zavodi, zasebna podjetnost je skoraj docela izginila.

NA TRŽAKI TRGOVSKI VISOKI ŠOLI

so bili odpuščeni z letošnjim šolskim letom štirje profesorji, ker so židovskega pokolenja. Na vseh italijanskih univerzah je bilo iz istega vzroka odslovljenih 98 profesorjev; med njimi je mnogo znanstvenikov z zvenečimi imeni.

ARETIRANI PROTIFAŠISTI

V Trstu je bil aretiran prof. Evgen Colorni, po pokolenju Žid. Obtožen je, da je vodil tajno protifašistično organizacijo, ki je bila razpeta na nekaterih mestih Zgornje Italije in je imela zveze tudi z zamejstvom. Obenem s Colornijem je bilo vtaknjenih pod ključ tudi več njegovih tovarišev-Židov. Vsi so bili oddani izrednemu sodišču v Rimu.

NOVO VINO

Goriški župan je izdal odredbo, ki določuje, da bodo smele gostilne točiti novo vino od 29 oktobra dalje. Sedaj se lahko točijo ona nova vina, pri katerih je bilo vrenje umetno ukinjeno ali ustavljeno. Kupčija z novim vinom je še v pričetkih. Gostilničarji mošta ne kupujejo v večjih množinah, čakajo, da se izčisti. Eriino nekateri vinski trgovci so se nekoliko založili in nakupili nekaj briške "rebule". Cena se suče med 0.-90 stotink liter.

Rojaki

Predno si naročite obleko

OBIŠČITE

KROJAČNICO

Cirila Podgornik

bo v vseh ozirih.

ki Vam nudi najboljšo postrežbo
CENE ZMERNE

TINOGASTA 5231

Villa Devoto

Naznanjam da sem otvoril

GOSTILNO

"LA ESTRELLA"

kjer boste v vseh ozirih dobro postreženi z dobro domačo hrano in dobrim vinom.

Cene zmerne.

Priporoča se cenj. rojakom

IVAN GAŠPARIŠIČ

Av. Alcorta 2363 Bs. Aires

BOŽIČ IN NOVO LETO

PRAZNIKI VESELJA IN RADOŠTI

Vaša družina v starem kraju težko čaka Vaše pomoči, da si kupi potrebnih stvari za zimo, katera bo baje jako mrzla.

Pomagajte jim, in mi Vam bomo pomagali

poslati Vaše denarno darilo z ZRAČNO POSTO — BREZPLAČNO in po najnižjem dnevnem tečaju.

Vaš stari prijatelj

SLOVENSKI ODDELEK

Banco Holandés Unido

PODRUŽNICA BUENOS AIRES

CENTRALA:
Bmč. MITRE 234

FILIALKA:
CORRIENTES 1900

U. T. 33-7013 — Buenos Aires

Trgovina čevljev BELTRAM

Vam nudi na izbiro najbolj modernih čevljev in raznovrstnega obvala; sportnih čevljev, poletnih copat ter šolskih potrebščin.

Se priporoča ALBERT BELTRAM

DONATO ALVAREZ 2283 vogal CUCHA-CUCHA

P A T E R N A L

NOVA KMETIJSKA ŠOLA

V nedeljo 23. oktobra je bila slovesno otvorjena nova kmetijska šola za Slovensko Krajino v Rakičanu pri Murski Soboti. Šola je slovesno blagoslovil mariborski vladika dr. Tomažič. Šola je izredno lepa in so dno opremljena in bo tako omogočila vzgojo kmečkega naraščaja za Slovensko Krajino.

RAZSTAVA PERUTNINE

V dneh od 22. do 25. oktobra je bila v Mariboru prva banovinska razstava perutnine. Razstavljenih je bilo nad 2000 kokoši in petelinov čiste štajerske pasme. Vse živali so bile odkupljene in odposlane deloma tudi v savsko in dunavsko banovino za izboljšanje pasme.

STANOVANJSKO POSLOPJE ZA USLUŽBENCE POSTNE HRANILNICE

V Ljubljani so te dni začeli graditi stanovanjsko poslopje uslužbenecv postne hranilnice, ki bo stalo na Bleiweisovi cesti, na mestu, kjer je bila svoj čas stara jahalnica. Poslopje bo iz treh dvonadstropnih hiš, ki se bodo stikale druga z drugo. Prav tako so tudi že začeli izkopavati temelje za novi strojni inštitut tehnične fakultete v Ljubljani. Zavod bo stal nasproti posloppu tehnične fakultete.

10-LETNICA LJUBLJANSKEGA RADIA

28. oktobra je obhajal ljubljanski radio, ki je tudi drugod po svetu znan vsaj po svoji kukavici, desetletnico obstoja. Ljubljanska radijska postaja je v proslavo tega jubileja uvedla cel teden slovesnih spominjskih oddaj.

NOVO MARIBORSKO BOGOSLOVJE DOGOTOVLJENO

Novo mariborsko bogoslovje je konec oktobra prišlo pod streho in je bil ob tej priliki slovesen likof. Bogoslovje je doslej največja zgradba v Mariboru in je po svoji legi pod Kalvarijo prav toliko odmaknjeno od največje mestnega vrveža, da si boljšega mesta ne moremo misliti.

Načrte za bogoslovje je izdelala banska uprava.

GAJ ZASLUŽNIH MOŽ

V nedeljo 30. oktobra je bil slovesno odprt "Gaj zaslužnih mož", ki bo imel v bodoče naslov "Navje" (po staro slovenski). Gaj je na vzhodni strani bivšega pokopališča sv. Krištofa. Zgrajena je že lepa stavba z arkadami v čast zaslužnih mož, ki so gradili slovensko kulturo. Ves gaj zaslužnih mož napravlja imponantni vtis ter priča, da se je sedanji rod dostojno oddolžil spominu naših velikih kulturnih delavcev. Slovesno je bil gaj blagoslovljen ob navzočnosti ljubljanskega župana Adlešiča in drugih odličnikov iz našega kulturnega življenja. Blagoslovil pa je gaj arhidiacon kanonik dr. Tomaž Klanar.

SESTANEK ČLANOV BANOVINSKEGA ODBORA JRZ. DRAVSKE BANOVINE

V nedeljo 30. oktobra je bil sestanek članov banovinskega odbora JRZ. za dravsko banovino. Sejo je vodil predsednik strankine banovinske organizacije notranji minister dr. Anton Korošec. Obravnavana so bila vsa tekoča vprašanja v zvezi z volitvami 11. decembra. Minister dr. Korošec je imel na tem sestanku tudi govor, v katerem je dal vodilne smernice za volitve in v katerem je jasno povedal, da se bo opozicija pri volitvah združila v drobec. Povdaril je nadalje, da taka opozicija, ki nima niti programa ampak samo željo do oblasti ni niti sposobna da bi prevzela in nosila na svojih ramenih odgovornost za celo državno zgradbo. Zato ni dvoma, da bodo vsi trezno misleči ljudje pomagali povečati veličastno zmago sedanje vlade, saj vsi vedo, da zmaga sedanje vlade pomeni jasnost v notranji in zunanji politiki tudi za bodoče. Po volitvah bo vlada pristopila k reševanju notranjih razmer in ni dvoma, da bodo Hrvati z nami bolj zadovoljni kot s svojimi sedanjimi zavezniki pofoveci in komunisti. Čudno je le to, da dr. Maček sprejema pod svojo streho celo komuniste. V kratkem bo vlada pristopila tudi k izboljšanju položaja uradništva, saj so se razmere v zunanji politiki toliko spremenile, da bodo na razpolago denarna sredstva, ki so bila doslej drugod angažirana.

V PARIZU IN LONDONU SKUŠAJO DVIGNITI TRGOVINO Z JUGOSLAVIJO

Gegent princ Pavel je obrazložil v Londonu veliko trgovinsko prizadevanje Nemčije na Balkanu. Rezultat tega razgovora je bil, da so Angleži ustanovili v Zagrebu trgovsko jugoslovansko-angleško zbornico. V kratkem pa bo prišel v Beograd francoski trgovinski državni izvede-

nec, ki se sedaj mudi v Bukarešti, ki bo proučil možnosti večjih trgovinskih odnošajev med obema državama.

Kot poročajo, bodo naleteli Francozi in Angleži na precej velike ovire. Denarja imajo sicer več kot Nemci, a Nemčija ceneje prodaja Jugoslaviji, kot bi moralo isto kupiti drugje, ter dražje plačuje predmete, ki jih uvažuje iz Jugoslavije. Nemčija pač hoče za vsako ceno gospodarsko podjarmiti Balkan.

Nemčija računa, da balkansko delavstvo ni organizirano ter ga bo lahko poljubno izkoriščalo; po drugi strani pa je nemško delavstvo prisiljeno delati dvanaest ur dnevno ter je ves kapital privatnikov in države na razpolago naisetičnemu aparatu, kar da bo ustvarilo pogoje, da bo lahko izvedla svoje gospodarske načrte na Balkanu.

USTANOVA VUKA KARADŽIČA

Za ustanovo slavnega srbskega slavista Vuka Štefanovića Karadžića, katerega 150 letnico rojstva so praznovali letos, so do sedaj nabrali že nekaj več kakor 400.000 dinarjev. Največ sta v ta namen prispevali Vojvodina in Hrvaška, šele potem po ostali srbski kraji. Odbor, ki vodi ustanovo (zadužbino), si je izposloval pri prosvetnem ministru dovoljenje, da se prostovoljni prispevki lahko nabirajo med šolarji v osnovnih in srednjih šolah. Poleg tega pa je v sklad darovalo mnogo drugih zasebnikov in kulturnih delavcev. Sklad, ki se bo nabral, bo služil za podpiranje kulturnih stremeljenj in kulturnih delavcev ter za podeljevanje nagrad znanstvenikom slavistom.

NOV HIGIJSKI ZAVOD V SARAJEVU

Nov Higijenski zavod bodo zgradili v Sarajevu. Te dni je sarajevska Državna hipotekarna banka že prejela dva milijona din kot prvi kredit za zgraditev palače Higijenskega zavoda. Ta denar zadostuje, da se bodo dela lahko takoj začela, pozneje pa bo državna podpora seveda še prišla.

DRUŠTVENA SEJA

V nedeljo ob 6 uri popoldne se bo vršila odborova seja društva Slov. Dom. Pridite gotovo vsi! Preds.

SVEČANA MAŠA

V nedeljo 4. dec. se bo vršila slavnostna maša povodom 20 letnice postanka Jugoslavije in narodnega praznika, za katoličane ob 10 uri v cerkvi "Santísimo Sacramento", blizu Retira. Za pravoslavne pa ob 11 in pol v ruski cerkvi, ulica Brasil 315. Popoldne od 5 do 7 ure pa bo sprejemanje na Poslaništvu, Charcas 1705.

Za kratek čas

Pri veronauku
Katehet: "Kaj mislite, otroci, zakaj se je Zveličar po svojem vstajenju najprej prikazal ženam?"
Pepček: "Da bi se o njegovem vstajenju čim prej razvedelo."
Pri zdravniku
"Vaša žila utriplje zelo "neredno". Ali pijete?"
"Da, ampak "redno".
Pomisleka vredno
Nevesta: "Ali mi boš pa tudi res vse iz oči čital, sleherno željo?"
Ženin: "Hm, že, ali ti imaš tako velike oči."
"Jože, ali se res nikdar ne preprišaš s svojo ženo?"
"Ne. Če sva pa različnega mnenja, rečem samo: Mir! — in takoj obmolknem."
Oh, ti otroci!
Teta (na obisku): "Dragec, nikar ne jej tako hlastno. Medtem ko jaz enkrat denem v usta, deneš ti že trikrat!"
Dragec: "Da, a zato imaš ti tudi trikrat večja usta."
V hotelu
Gost: "Ali niste morda našli v moji posteuji eno bolho?"

Sobarica: "Nisem. Od kdaj jo pa pogrešate?"

Otroška pamet

Tončka so vprašali, če njegov mali bratec že hodi. Pa se je odrezal: "Hoditi še ne zna, ampak noge pa že ima."

Gospod Žingar službuje tam nekje daleč na Notranjskem. Vsako soboto jo mahne v Ljubljano, da si ogleda ljubljanske kavarne, kino in gledališče. Pa ga vpraša prijatelj: "S temi ljubljanskimi obiski moraš imeti pa precej stroškov, ne?"

Žingar: "Kakor se vzame! Če gre žena z menoj, izhajava tako z 250 din, če pa grem sam v Ljubljano, je pa 500 din premalo."

KAJ BI ŽENSKRE REKLE, ČE BI...

Moški se večkrat jezijo zaradi marsikaterih razvad žensk v javnosti. A ženske ne morejo doumeti, zakaj moške to draži, češ "saj se vsaka ženska tako vede..." Zdjaj se zamislite v to (da boste moške razumele), kako bi bilo, če bi moški tozadevno posnemali ženske.

Kako bi bilo, če bi se moški kar vpričo vseh zažel pri mizi briti? Če bi imel navado, da bi si suknujč sklel in si ga v javnosti, v kavarni vpričo žene kar ogrnil? Če bi si skrivaj sezul čevlje pod mizo, ker ga tiščijo?

Če bi v javnem prostoru položil na mizo vse predmete, ki jih ima v žepu, kakor to store ženske s svojo torbico?

Če bi se vsak hip prijel za šop las in si ga nad krožnikom juhe v kaki restavraciji popravljal?

Če bi se vsakih pet minut, sedeč z ženo za mizo v kavarni, pogledal v ogledalec in si popravljal zdaj kravato, zdaj srajco, zdaj gumbe ali lase? Si mazal lase in brke, kakor si ženske barvajo svoje ustnice, svoje nohte in si popravlja obrvi.

Če bi se pred odhodom od mize gledal v zrcalce in si popravljal in premikal klobuk na glavi, češ ali mu pristoja tako ali tako?

**POSLUŽUJTE SE
PODJETIJ, KI
OGLASUJEJO V
NAŠEM LISTU!**

KADAR IŠČETE SLUŽBE
obrnite se na rojakinjo
Berto Cernič
DORREGO 1583 — Gs. Aires
U. T. 54 - 3588

Pozor
Za načrte, betonske preračune in Firmo,
obrnite se do tehničnega konstruktorja
FRANCA KLANJŠEK
Marcos Sastre 4351
Villa Devoto U. T. 50 - 0277

Prva slovenska tovarna mozaika
Velika izbira granitnega, apnenčevega in večbarvnega mozaika. Specialno izdelovanje granitnih stopnic ter vseh v to stroko spadajočih del
Albert Gregorič
JOSE P. VARELA 5233
Villa Devoto Buenos Aires

DOBROIDOČA
Fiambrería Alemana
se radi preselitve prodaja. Natančnejše informacije se dobi v: "Fiambrería Alemana", (Mercado), Alvarez Thomas 1137, Bs. Aires

KROJAČNICA "GORICA"
Hočete biti dobro in elegantno oblečeni
Pridite v krojačnico "Gorico", kjer boste vedno dobro postreženi.
FRANC LEBAN
Ul. WARNES 2191
(Nasproti postaje Paternal.)

V DAR DOBITE
na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3-6, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah.
Atelje **MARKO RADALJ**
Facundo Quiroga 1275 in 1407
U. T. 22 - 8327
DOCK SUD

Poslužujte se PREVOZNEGA PODJETJA "Expreso Gorizia"

Franc Lojk
VILLARROEL 1476
U. T. 54 - 5172 — 54 - 2094

Hemoroide
Najnovejši način zdravljenja
Uzorec brezplačno.
Izrežite in pošljite vaš naslov:
Casilla de Correo 1393, Bs. Aires

Obiščite KROJAČNICO LEOPOLD UŠAJ
ZA POMLAD
vam nudim najmodernejšega blaga iz angleških tovarn.
Cene nizke, zato obiščite me in se boste prepričali.
GARMENDIA 4947
La Paternal — Buenos Aires

CON FRIO, CON CALOR
B E B A
QUILMES ;LO MEJOR!

ZALOGA DOBREGA VINA

Franc Kurinčič
— Ne pozabi GARAY 3910 —
telefon 61-5384
BUENOS AIRES

Slov. Babica
FILOMENA BENES-BILKOVA
diplomirana na univerzi v Pragi in Bs. Airesu ter večletna babica v bolnišnici Juan Fernández. — Zdravi vse ženske bolezni. — Slovenske žene posebno dobro negovane.
Ordinira od 9 zjut. do 9 zvečer
LIMA 1217 — BUENOS AIRES
U. T. 23 - Buen Orden 3389

ZOBOZDRAVNIKA
DRA. SAMOILLOVIČ
de Falicov in
DR. FELIKS FALICOV
Sprejemata od 10 do 12 in od 15-20 ure.
DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

POZOR ROJAKI!
Slovincem, ki imajo veselje za obdelovanje zemlje in bi se hoteli osamosvojiti, se nudi sedaj ugodna prilika za koolnizacijo v provinci Salti. Natančnejše informacije dobite ob nedeljah v društvu "Slov. Doma", ali pri A. Ličenu, Avalos 374, Paternal.

Ana Chrpova
Slov. babica
dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovincem. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.
ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

ALI SI ŽE PRIDOBIL NOVEGA NAROČNIKA?

Ljudje izpod pariških mostov

V Parizu živi na tisoče ljudi, prenočujejo pod mostovi. Človek se mora vprašati, kako neki ti siromaki preživljajo tamkaj zimo. Sploh je zanimivo vedeti, kdo so ti ljudje. Na to vprašanje nam odgovarja časnikar, ki je življenje teh ljudi popisal:

Večina teh ljudi so potepini, ki imajo to za svoj poklic, ki jih veseli. Takih ljudi je po mestih v vseh časih in povsod bilo vedno dovolj. V gostih gručah stoje ob bregovih reke Seine, kjer so stalni okraski njegove obrežja. Kadar pride v deželo poletje, takrat odidejo na počitnice na deželo. Kakor hitro pa se začne bližati jesen, jih že vidiš, te razcapane, vendar vedno vesele prikazni, ki postajajo ob mostovih Seine. Povedati je namreč treba, da pariški potepini po veliki večini niso iz bede postali to, kar so. Večina teh potepinov je namreč taka, najsi so padli še tako globoko, da vedno popevajo, da imajo po žepih vedno polno kruha in v vsakem žepu steklenico absinta. Taki in tako se potikajo po pariških ulicah. Odpovedali so se sicer urejenemu življenju, kakršno imajo drugi ljudje, pa jih njihovo življenje bolj mika.

Pariški potepuhi niso brez stalnih dohodkov, dasi ti dohodki niso kdo ve kako veliki. Po tržnicah namreč zbirajo sočivje in zelenjavo ter druge odpadke, kar potem z vso trgovsko spretnostjo prodajajo. Poleg tega kar na debelo kupujejo s cigaretnimi čiki. Ko se zvečer zbera v zavetiščih za brezdomce, začno tiste nabrane čike predelavati v tobak. Ta tobak potem dobro premešajo, nakar ga prodajajo, in sicer je cena natančno določena: 100 gramov za pol franka. Imajo celo nekako borzo za to svojo tobakarno trgovino. Tak potep, ki ga parižani imenujejo "clochard", se najrajši potika blizu kavarn, kjer preži na kadilce, ki mečejo cigaretno ogorko na cesto. Marsikdo se kajpada poteguje tudi za brezposelno podporo, ki jo tudi večkrat dobi.

Kadar je zunan gorko, takrat spe pod mostovi, na stopnicah podzemne železnice in pa tudi v raznih zavetiščih. Zavetišče za take brezdomce je v Parizu več. Med drugim je priležno tudi na ladji, ki je zasedrana na Seini. Na tej ladji na primer je 200 postelj z vedno svežim perilom na posteljah. Poleg tega so v teh zavetiščih kopalnice in tekoča voda. V zavetišču vsak "clochard" dobi po dvakrat na dan tople juhe in kos kruha. Zavetišča se seveda brigajo za te potepine in jih skušajo usmeriti v urejeno življenje. Marsikdaj se jim to posreči, še večkrat pa ne, zlasti pri tistih, ki imajo nagnjenje do takega življenja. Zato pokliče potepa v zavetišča nič kaj radi ne sprejemajo.

Takle pokliče potep najrajši ponoči leže kar na cestni tlak ter opazuje večerno nebo in zvezde. Tip takega pariškega pokličenega potepa je približno takle: Nosi razcapan plašč, po obrazu mu rastejo dolge ščetine, v kolikor si jih ni postrgal s kakim steklom, s katerim se najrajši brije. Roke ima črne, kakor je črna vrtna prst, v laseh ima polno smeti, slame, cigaretnih čikov in papirnih odrezkov, okoli vratu pa kako živo pisano ovratno ruto. Ti ljudje posedajo v beznicah ob Seini ter govore o politiki. Od časov francoske revolucije se niso niti te beznice niti tipi njihovih obiskovalcev v ničemer spremenili. Pariz ima namreč rad starožitnosti in svoje "clocharde".

Pojdi lepega jesenskega večera v bližino cerkve Notre Dame. Stopi nato v stransko ulico, pa boš kmalu videl prihajati takega potepa, ki bo po tlaku razgrnil cele pole časopisnega papirja. Če ga boš gledal, se ti bo celo nasmehnil in dejal: "Le glejte, kako si znam pripraviti svojo posteljo". Videl boš lahko tudi takega drugega potepina, ki počasi koraka v razsvetljeno beznico. Na prsih stiska najdražje, kar ima, malo ščene. Ko odbije ura dve po polnoči, pridejo od vseh vetrov skavti in prostovoljni člani dobroteljskih organizacij ter iz poljskih kuhinj, ki jih vozijo s seboj, začno tem ljudem deliti gorko juho. Če boš to zadevo od bližje opazoval, se ti utegne zgoditi, da te bo "clochard" ljubezljivo povabil, da pokusi njegovo dobro juho. Pravi "clochard" je namreč z vsa komur vljuden in prijazen.

Ko je prihajala v Pariz angleška kraljevska dvojica, je hotela policija vse potepine izgnati iz Pariza, pa so se srdito uprli. Policija se je morala z njimi resno pogajati. Uspeh pogajanj je bil, da so potepini pristali na to, da 4 dni grede iz Pariza, mestna občina pa jim je zagotovila, da jim bo te 4 dni dajala prenočišče in gorko hrano. Takoj nato so "clochardi" v svojem glasilu, ki ga tudi imajo in ki se nazivlje "Journal des Clochard", objavili članek, v katerem angleško kraljevsko dvojico prosijo odpuščenja, ker njihovih veličanstve ne bodo mogli pozdraviti, diplomatski protok namreč določa za pozdravljenec tako obleko, ki je mi ne zmoremo...

Ženske imajo svojo banko

Pred kratkim je bila v Londonu angleško-holandska bančna konferenca, pri kateri je holandske banke med drugimi zastopala tudi gospa Klara Meyers, ravnateljica in ustanoviteljica "Ženske banke" na Holandskem. To se je Angležem čudno zdelo, da se ženska ukvarja s takimi zadevami. Ko so slišali njeno zgodovino, so jo začeli spoštovati.

Gospa Meyers je bila učiteljica, ki si je prihranila precej denarja, preden se je poročila. Mož pa je začel špekulirati z njenimi denarji. Lepega dne ni bilo več ne njenega denarja, ne moža. Ženska je bila odločna ter je sama šla na delo, da reši, kar se rešiti da. Toda bančni uradniki ter ravnatelj so z njo, ki je bila le ženska, tako postopali, da je bila bridko užaljena ter je bankam obrnila hrbet. Kot odločna ženska je šla takoj na delo ter je sama ustanovila svojo banko, ki jo je imenovala "Ženska banka". Tej banki so se v Amsterdamu spočetka smejali, potem so se ji qudili, nazadnje so jo pa začeli občudovati, ko so videli njene uspehe. Ženske so namreč kar navdušene prihajale v to banko ter vanjo nalagale svoje prihranke. Nazadnje se je "Ženska banka" iz malega stanovanja preselila v svojo palačo, ki stoji v imenitnejši amsterdamski ulici.

Same ženske povsod!

Izkazalo se je, da ženske svoje denarne zadeve rajše zaupajo ženskam. Skoro vse ženske, ki se morajo same brigati za svoje gospodarske zadeve, so se zatekale v to banko. Gospa Meyers namreč dobro razume bančna opravila ter si je v 10 letih, odkar ta banka deluje, znala pridobiti in sama vzgajati vse svoje ženske sotrudnice. Tri vodilne prakistke "Ženske banke" že več let uspešno delujejo v banki ter jih čišla ves bančni svet.

Kdor pride v to banko vidi povsod same ženske. Pri vratih te sprejme ženska vratarica. V predobah stražijo ženske sluge, ob mizah sede ženske uradnice, ravnateljice so ženske. In v banko prihajajo zaradi denarnih zadev zopet skoro same ženske. Banka se je začela tako razvijati, da so morali v Haagu ustanoviti podružnico. Ko so v Haagu odprli podružnico, se je zgodilo, da je prišla v banko sama holandska kraljica, ki je dejala: "Tudi jaz sem ženska, ki sama delam in sama skrbim, zato hočem tudi jaz svoj denar nalagati v tej banki". Te besede so šle kakor blisk po vsej deželi, nakar je banka pridobila še več ženskih prijateljic.

Edina napaka ženske banke

Gospa Meyers, ki že 10 let nepretrgano vodi svojo banko, si je letos privkral privoščila poletne počitnice. Poleti se je odpeljala na dopust v Ameriko, kjer hoče poskusiti ustanoviti podobne banke. Ko so jo spraševali, ali ima taka ženska banka kake pomanjkljivosti in napake, se je zasmejala ter dejala:

"Da, ženske banke imajo velikansko napako, ki pa je ne moremo odpraviti z nobeno postavo. Naše uradnice namreč uživajo pri moških velikanski ugled. Zato se dogaja, da mlade uradnice le preprosto odhajajo proč, ker se može. Moški si menda obetajo kdo ve koliko gospodarskih koristi, če se oženijo z žensko, ki je dober gospodar v denarnih rečeh in je v tem tudi visoko izobražena. Zato imamo mi dovolj težav sproti dobivati in izobraževati nove sotrudnice. O tem bi lahko napisala debele knjige." Kako imeniten bi bil naslov romana: "Od bančne blagajne do oltarja!" Venlar ne bojte se, ne bom pisala! Edine knjige, ki sem jih v življenju pisala, so bile glavne knjige naše banke. In le ljudje, ki vedo, kaj so številke, znajo te knjige prav ceniti."

V ENEM MESECU OSTAREL IN SE ZOPET POMLADIL

Alfer Barnes je bil zaposlen v neki strojni tovarni v Birminghamu. Po nesreči mu je roka zašla v stroj in odrezali so mu tri prste. To pa ni bilo edine posledice te nezgode. Kmalu po nesreči se je pojavila pri Barnesu, ki je šele 45 let star popolna ostarelost. Izpadli so mu skoraj vsi lasje. Na novo zrastle lasje so bili čisto beli. Tudi sicer je Barnes v enem mesecu postal starček. Njegovi prijatelji ga na cesti niso več poznali. Pod takimi okoliščinami tudi ni mogel dobiti nobene nove zaposlitve. Tožil je torej tovarno za odškodnino. Ko so poklicali nepristranske izvedence in jih pozvali, naj skušajo preceniti starost Barnesu, so mu prisodili 70 let. Sodišče je priznalo Barnesu enkratno odškodnino v znesku 26 funtov šterlingov in dosmrtno tedensko pokojnino 3 šilinge in 1 penca. Sedaj pa pride tisto, kar je naj bolj čudno. Ko je postala sodna odločitev pravomočna, so začeli Barnesu

Veliki zavod "RAMOS MEJIA" Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje. SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914) KOŽA: Krončni izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki. ZLATO NILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin. SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju. ŽIVČNE BOLEZNI: Nevrastenija, izguba spomina in šibkost. REVMAZEM: kila, nadua, gota. Šibkost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu. PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča. ZELODEC: unadel, razširjeni, kisline, težka prebava, bruhanje, rane. OREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka. GRLO, NOS, UŠESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin. POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.— PLAČEVANJE PO \$ 5.— NA TEDEN Naš zavod s svojimi modernimi napravami in s izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesod 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12 sečno plačevanje.

Rivadavia 3070 PLAZA ONCE

zopet rasti črni lasje. Tudi telesno je postajal od dneva do dneva krepkejši in danes je že prav tak, kakor je bil pred svojo nesrečo. Ker pa velja sodna odločitev do njegove smrti, bo šel Barnes lahko mirno nasproti svoji novi mladosti.

ŽENIN JI JE PADEL IZ NEBA

Gospodična Molly Morrison se je pred nekaj tedni sprehajala po obali Moray Firth in ni niti malo mislila, da bo prav to popoldne njen bodoči mož dobesedno padel iz zraka. Poročnik Duncan Balden, letalski častnik Nj. evl. kralja angleškega, je imel smolo: njegovo letalo se je vžgalo. Medtem ko je opazovalec skupno z letalom zgorel, se je Baldenu posrečilo, da je pravočasno skočil s padalom iz letala. Sele v zadnjem hipu se je padalo odprlo, poročnik je padel 300 m daleč od obale v vodo in je bil padeč tako močan, da se je onesvestil. Molly, ki je opazovala ta padeč, se je hitro odločila in zaplavala proti ponesrečenemu letalu, da ga reši. Res se ji je posrečilo, da je nezavestnega poročnika izvlekla na kopno in ga s pomočjo poljskih delavcev spravila v bolnišnico v Cromarty. Še isti večer je obiskala svojega rešeneča, ki je bil k sreči samo laže poškodovan. Stregla je poročniku z veliko skrbjo, ker se je že na prvi pogled zagledala v mlade pilota. Čez nekaj dni se je gospodična Molly poročila s človekom, ki je padel z neba in ki ga je ona rešila.

O ČEŠČENJU OTROKA

Še nikoli niso troka dvigali na tako visok, njegov mladosti povsem neprilichen podstavek, ko v teh dneh. Otrok to kmalu spozna, saj je njegovo podzavestno spoznanje prej razvito ko razum. Česar otrok ne razume, to pa zasluti. In dobro se zaveda, da sme storiti karkoli hoče in da je navzlic vsemu vedno pohvaljen, občudovan in češčen. Starši navajajo v njegovi navzočnosti njegove izreke in hvalisajo njegova "dela", ki pa le niso zmeraj "junaki čini". Tudi tedaj, če je otrok muhast, jezav, zadirčen, se mu starši smejejo in mu pritrjujejo. Starši, ki niso kdovekaj bolj pametni ko otrok, vidijo v otroku nekakšno živo igračko, ki se zabavajo z njo, ne da bi pomislili, da bo otrok nekoč velik in bodo rastle z njim tudi njegove napake in slabosti in da bodo vprav starši imeli največje neprilike z njimi. Ljubezen do otroka pomeni predvsem, da ga vzgajaš in misliš na njegovo bodočnost. Svojega otroka lju biti se pravi, oborožiti ga zoper težke življenja; oborožiš za teškoče z življenjem edinole s pravo vzgojo. Vzgoja pa ni tisto, da otroka častiš in ga občuduješ; sčasoma se bo to občudovanje prav kruto končalo. Tisti otroci, ki venomer slišijo, kako da starši pohvalno omenjajo njih zrele izreke, so samopašni, domišljivi in zopni. Nápak je govoriti in to še pred svojimi otroci, saj so drugi še slabši. Otrok takih staršev misli, da sme še nadalje biti tak, ker je itak boljši od drugih. Velika napaka mater je da svojega otroka iz nespametne ljubezni ne kaznujejo, če je ta napravil še tako veliko hudobijo. Poleg tega pa še možu zamolčijo. Taki otroci ne bodo ubogljivi in iz njih ne bo nikoli nič prida. Taki otroci bodo staršem v žalost in sramoto, sebi in ljudem pa v škodo.

Zal se zaradi sedanjih slabih razmer ne dá zmeraj doseči, da bi bil otrok pod nadzorstvom posebnih poklicnih oseb, vzgojiteljev, in se zato venomer vrtil v družbi odraslih. Otrok je za to domišljav, blebetav in se vtika v pogovor, o katerem nima

nobenega pojma. Večkrat se zgodi, da damo otroku prvo besedo v družbi, čeprav so tuji ljudje zraven, ki so seveda toliko olikani, da navidezno radi poslušajo otroka, pa ko so sami, vendarle rečejo: "Ta otrok je pa slabo vzgojen!" Tako starši nespametno zastrupljajo otrokov značaj, namesto da bi otroka navajali k skromnosti in poštrevovalnosti, splošno k tistim čednostim, ki bodo otroku nekoč koristile.

Za rane življenjske neprilike pa razvajeni otrok ni usposobljen in je slabo pripravljen za na pot v življenje. Tedaj se zgodi, da otrok zaradi svoje podivjanosti popolnoma zaide na kriva pota ali pa nekako otopi in je svoj živ dan nesrečen. Če se pa tak razvajenec ali razvajenka poroči, pa je za zakonski stan sploh nesposoben. V takem zakonu tedaj tudi ne more biti in ne bo zadovoljnosti. Ali je kje na svetu taka žena, ki bo tako na slepo na razpolago svojemu možu, kakor je bila mati pokorna vsem muham svojega razvajenčka? Bržkone ne bo žena brez kakega ugovora ugodila vsem marnjam moža in ne bo občudovala vseh njegovih izrekov. In če je tisti razvajeni otrok hči — ali bo njenim zahtevam njen mož prav tako na slepo ugodil kot so ji svojčas starši? Z višine občudovanja, češčenja bo treba stopiti na trda tla — koliko zapletljajev, koliko razočaranj bo treba doživeti, prebiti, pretrpeti! Zato glejte, starši, pri vzgoji otroka na to, da bo moral otrok nekoč sam živeti in si sam služiti svoj kruh. Duševno in telesno ga okrepite in bolj ko telesnega potrebuje človek v življenju duševnega zdravja. Slaba vzgoja pa baš duševno zdravje popolnoma zastrupi.

Za kratek čas

Na esperantskem kongresu

Slakar: "Glej ona dva gospoda. Saj znata dobro esperanto, pa se vseeno ne razumeta." Mlakar: "Veš, eden govori prleški esperanto, drugi pa ribniški."

Poštno ležeco

Kadar človek noče ali ne more označiti točno svojega naslova, naroči, naj mu pisma pošiljajo na ta in ta poštni urad "na poštno ležeco". Taka pisma mora seveda hoditi sam iskat. Pa privihra. Zaletel v poštni urad in pravi: "Ali imate kako pismo za mene?"

Pod katero značko?

"Pod značko "skrajno nestrpen". "Da, to pismo leži tu že tri tedne."

Kuharica (gospe, ki se je vrnila iz zdravilišča): "Veste, milostljiva, mi dobro, da toliko časa izostanete. Go spod zadne čase sploh niso več je dli."

Gospa: "Zaradi dolgega časa pomeni?"

Kuharica: "Ne, pač pa zato, ker so kar naprej pili."

Brezalkoholna pijanost

Gospa Seta: "Oh, gospa, to ste srečni! Vaš mož pije sedaj le še limonado."

Gospa Kita: "Da! Danes ponoči je prišel domov popolnoma brezalkoholno pijan."

Edinstvena ženska

"Veš, Drago je poročil Nušo, ker je povsem drugačna kot vse druge ženske."

"Povsem drugačna? Kako to?"

"Ona je edina, ki ga je marala."

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA

zatecite se k
Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANČOSKIH IN NEMSKIH NAČINIH KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specialisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ZARKI X — DIATERMIA — ANALIZE Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure. GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

KROJAČNICA "PRI ZVEZDI"

Vam nudi najboljše angleško blago (SUPERLAN)

Izdelujem moške in ženske obleke. — V zalogi imam za 1938/39 leto tudi vsakovrstnega pomladanskega in poletnega blaga: za moške \$ 55.— za ženske \$ 45.—

Za obilen obisk se priporoča rojakom in rojakinjam

STANISLAV MAURIČ

DONATO ALVAREZ 2059
pol kvadre od Av. San Martin — Bs. Aires

LEPA NAŠA DOMOVINA

Od lijeva na desno: Triglav — Ljubljana — Beograd — Zagreb — Novi Sad — Veslačica na Bledu — Zimska idila — Srem, Karlovi — Banja Luka — Zagreb — Splavari — Bohinj — Klis — Sibenik — Plitvice — Cetinje — Pristanište na Jadranu — Rab — Motiv iz Bosne — Dubrovnik — Učinj — Split — Zvonik sv. Duje.

TISAK WIDER & Co.

1918 – I. XII – 1938

Od lijeva na desno: Nj. Vel. Kraljica Marija — Blagopok. Kralj Aleksander I. Karadjordje — Nj. Vel. Kralj Petar II. — Blagopok. Kralj Petar I. — Krunisanje Kralja Zvonimira — Proglasenje Ujedinjenja — Krunisanje Cara Dušana — Takovski ustanak — Kosovska bitka — Hrvatski preporod.

OPICA IN ŠKORNJI

Znano je, da živijo opice vedno v gručah po pet do 10. Tako je živela tudi opica Pridna v družini od desetih članov. Vseeno se je, kar ni opičja navada, večkrat oddaljila v neznane kraje, da bi sama na svoje lastne oči videla, kaj se po svetu dogaja. Tako je enkrat prišla prav blizu človeškega naselja in iz skrivališča opazovala, kaj delajo, "samo po dveh nogah hodeče opice". Tako je namreč krstila ljudi. Videla je, da delajo na polju, kosijo travo in jo potem spravljajo v kupe, kako orjejo zemljo in nekaj vanjo sejejo, kako se kopajo v bližnji reki i. t. d.

Posebno so se ji dopadli škornji v katerih so hodili ljudje obuti. Sklenila je, da jih mora nesti pokazati svojim znancem, pa naj jo stane kar hoče. Potrpežljivo je čakala, da se bo kdo sezul. Napravila je natančen načrt, kako bo skočila in se jih polastila. Že je videla svoje opičje tovarišice, kako jo hvalijo in gledajo v škornjih. A ona se bo držala modro in ponosno na svoj plen. Le najboljšim tovarišicam bo povedala kje se to dobi.

V teh mislih jo je zalotila noč. Odpravila se je torej med hišami sem in tja. Naenkrat zagleda velike nove škornje, ki so bili položeni ravno za njo. Ljudje so jo bili namreč opazili in so ji nastavili past. Ker ni ona na to mislila, se je počasi spravila k škornjem in jih znaknila ter v diru tekla skozi vas, v svoje skrivališče. Tam si jih je hitro nataknila in poskusila hoditi. Joj, kako je bila nerodna, niti pet korakov ni mogla narediti brez pada. Ko se je tako učila hoditi, pa iz vasi priteče človek, ki je bil škornje nastavil za past in jo takoj ujel. Pridna si je sicer hotela škornje sezuti. A škornji niso hoteli raz nog, ker so bili od znotraj pomazani s smolo, katera se je prejela nog. Od tedaj služi opica Pridna v velikem cirkusu in je zelo žalostna, ker ne vidi svojih gozdnih bratcev in tovarišev. Tako se tudi človek lahko ujame in življenje mu gre vse v drugo smer, kot si je on predstavljal.

X.

ANEKDOTA O GLAVI

Klobuk ali glava. Danski pesnik Holberg je imel to navado, da se je nad vse nerad ločil od nekaterih stvari, ki se jih je bil navadil. Težko

Mladinski kotiček

je odložil vrhno suknjo, če je bila še tako ponošena, težko je pogrešal starega suknjica, težko ko svoje stare palice. Najtežje pa se je ločil od svojih starih klobukov. Imel je nekoč klobuk, ki je bil že ves oguljen ter je izgubil vso barvo. Okrajniki so bili že vsi vegasti, tako da nihče ni več vedel, kakšen je ta klobuk nekdanj bil. Pesnikovi prijatelji so bili kar ogorčeni zaradi te zanikarnosti ter so dejali, da je klobuk že bolj sla-

ven kakor pesnik sam. — Nekoč je pesnika srečal dijak, ki je že tudi poznal stari klobuk. Mladi fant je menil, da tudi on sme malo podražiti pesnika zaradi starega klobuka. Zato ga je zbadljivo vprašal: "Gospo Holberg, tale reč na glavi naj bi bil klobuk?" — Holberg se je dijaku prijazno nasmejal, pokazal na dijakovo glavo in dejal: "Kaj, in tole reč pod vašim klobugom vi imenujete glavo?"

POTOKOVA PESEM

V tihem gozdu potok bistri je v globel šumljal, rožam drobnim, ptičkom v logu pesem šeptal.

V mladih jutrih pesem tožno jel je o pomladi in o rožah, ki prezgodaj usahnejo v livadi.

Ko poljub poslalo sonce je na strmo goru, potok bistri je opeval zlato mlado zoro.

Mirko Kunčič:

NAPIS NA POZABLJENEM GROBU

Kam bi s tem bolnim hrepenenjem v obeh,

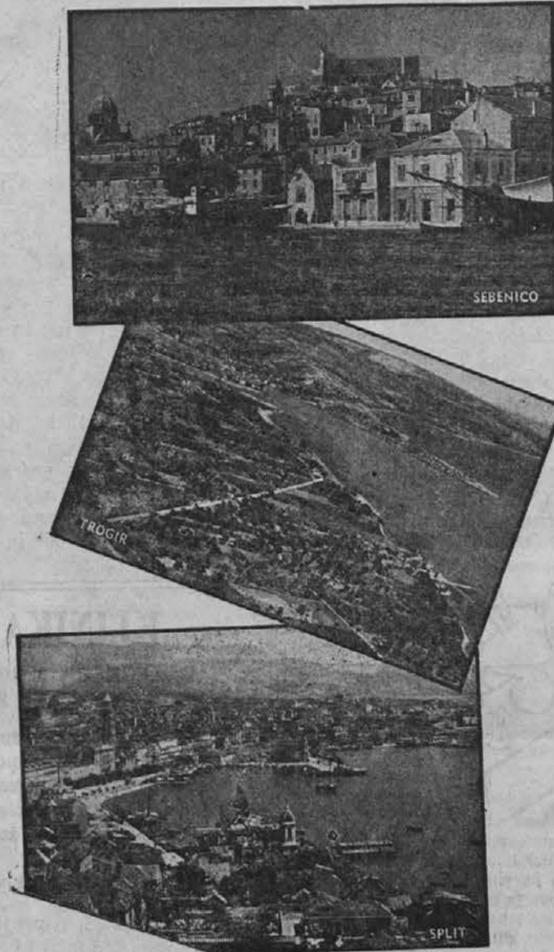
s to plaho otroško stopinjo preko življenja prepadov, strmin, skozi vihar in pustinjo?

Kam bi s tem sreem sanjavim in mehkim, s to sladko otožnostjo v duši? Spolzka je pot čez močvirje do zarij. Padeš — in vse se poruši.

O, tudi jaz sem zablodil nekoč s sanjskim nasmehom v daljine, z vero v privede in pravljice šepet — zdaj je vse groblja davnine.

CARDO BENDITO

Jugoslovanska mesta ob Jadranu

NI VEDEL KJE IMA BRADO

Na Dunaju je svoj čas poučeval profesor filozofije-psiholog, to je študija o človeški duševnosti, ki je slovel po celi Evropi radi svoje velike učenosti. Kakor je bila takrat navada med imenitnimi ljudmi, je tudi on nosil nad pol metra dolgo brado, katera mu je izredno pristojala.

Nekoč je zbral svoje študente na vrtu univerze, kjer jim je hotel na prostem predavati o naravi in človeški duševnosti. Med študenti pa so bili tudi taki, ki so obédovali profesorjevo brado.

Eden iz med takih je za hrbtno profesorja, med predavanjem, pošepetal svojemu sosedu: "Kako krasno brado ima naš profesor!" "Res se mu kot učenjaku pristojata" je bil odgovor. "Bog ve, kako se počuti ponoči v postelji s tako dolgo brado" nadaljuje prvi, "mene zanima kam jo dene, ali nad odejo, s katero je pogrnjen ali pod odejo?" — "To pa moraš njega vprašati", pravi drugi.

Profesor je med tem predaval, a pogovor dveh študentov o njegovi bradi mu ni ušel. Slišal je vse natančno in najbolj si je zapomnil stavek: kam dene ponoči brado, pod ali nad odejo. To ga je po pravici skrbelo, ker še nikoli ni o tem razmišljal.

Zvečer je torej komaj čakal, da se vleže, da bo videl kje ima ponoči brado. Ko se vleže jo pusti nad odejo. Tako mu je nagajala, to že ne more biti prav. Spravil jo je torej pod odejo. Tudi tu ni bila na svojem mestu. Pa jo je spet izvlekel nad odejo. Spet ga je nadlegovala in jasno je bilo, da drugokrat ni bila na tem mestu. Torej je le navajena biti pod odejo. Dene jo spet pod odejo, a ni hotelo biti prav. In tako jo je prestavljal celo noč in ni mogel na noben način dobiti bradi pravega mesta. Ko se je zdanilo je vstal in šel takoj k bravi ter si od jeze dal obriti brado. Ni bil jezen samo na brado. Kar ga je najbolj jezilo je bilo to, da ni nikoli o tem razmišljal.

Tako dela mnogo ljudi na svetu in opravlja mnogokaj, ne da bi pomislili zakaj. Ta zgodba nas pa poučuje, da je dobro, če premislimo vsako stvar do dna.

X.

Še vedno je človek lahko rekel da je lep. Ko ga je carica pogledala skozi svoj pajčolan, si je morala priznati, da je človek, ki ga je nekoč ljubila, zares zelo malo izgubil od svoje mladosti. Orlov je ostal nekdanji Orlov.

Toda sovražila ga je z vso dušo. Lep je bil, na njegovem obrazu pa je bilo nekaj kar človeka ni mikalo. Neke čudne poteze so ga pačile in pričale o njegovem razuzdanem življenju. Šiljasta brada, njegove temne žive oči, njegovo vitko telo, — vse to je Katarina nekoč ljubila.

Ko pa je Orlova primerjala s Potemkinom, je ostal Potemkin zmagovalce.

Blaga, nežna lepota Aleksandra Potemkina je bila živo nasprotje pokvarjenega Orlova.

Ko je Orlov vstopil, se je Katarini zdelo, da mora pobegniti. Pri sruju ji je bilo tako tesno.

Toda ne radi tega, ker se ga je morda bala. Vedela je, da grof Orlov ne bo rabil sile, tembolj, ker bo takoj vedel, kdo je prišel k njemu. Stala je pred človekom, s katerim sta dolgo let živela kot mož in žena, ki je poznal vse skrite kotičke njenega srea.

Katarini pa se je bilo treba spomniti samo na Potemkina, pomisliti ji je bilo treba le na trenutek, ko mu je doktor Ruben vzel oko iz glave — in Katarina je občutila napram temu človeku neskončno mržnjo in sovraštvo.

In Katarina je prišla, da bi se mu maščevala!

To so bila njena čuvstva, ko je zagledala grofa Orlova. Črni grof pa je le mislil, ko je zagledal elegantno damo v zeleni obleki, da je prišla, da bi doživela galantno pustolovščino.

Vendar pa je bil zelo previden. Vsaki neznanki ni smel verjeti, kajti vedel je, da ima mnogo sovražnikov. Črni grof se je po pravici bal, da bi se kdo ne zarotil proti njemu. Ta neznana dama bi bila lahko kaka vohunka.

Bila pa je lepa, prelepa, da bi jo mogel smatrati za svojo sovražnico, za vohunko.

Sicer pa ni ravno preveč težko na praviti iz sovražnice prijateljico. — Orlov je predobro poznal ženske, vedel je, kako je treba z njimi postopati.

Orlov je stopil k elegantni neznanki ter ji rekel:

— Madame, nimam te časti, nisem tako srečen, da bi vas poznal kljub pajčolanu. Ali bi ne bili tako prijazni in mi povedali svoje ime, ali pa vsaj pokazali svoj obraz? Če vas smem prositi —

— Motite se, grof Orlov! — odvrne carica odločno, — tokrat ne gre za ljubezensko pustolovščino.

Katarina je odkrila svoj obraz in Orlov jo je spoznal.

Če bi bil v tem trenutku potres porušil Petrograd, če bi se nebo povežnilo na zemljo, bi Orlov ne mogel bolj ostrmeti, kakor v trenutku, ko je spoznal carico Katarino.

Katarina pri Orlovu!

Orlov se ni mogel spomniti, če je bila Katarina že sploh kedaj pri njem, v njegovih privatnih sobah. Ta obisk pa mu ni bil baš preveč prijeten. Posebno še sedaj!

Najprej je mislil, da se moti, da ga je prevarala sličnost. Prehitro pa se je prepričal, da se nahaja pred njim zares carica Katarina.

Katarina ga je opazovala, kako se je čudil. Škodoželjno zmogoslavje je napolnilo njeno dušo, uživala je, ko je videla, kako je njen nepričakova-

ni prihod deloval na njenega nasprotnika. —

V njegovih očeh ni bilo nič ošabnosti, v njegovem obnašanju ničesar izživalnega.

— Veličanstvo! — vzklikne Orlov, — ali je mogoče? — Ali sanjam? — Kolika čast, kolika sreča, da ste pod mojo streho. — Oh, stotisočkrat prosim odpuščanja, toda vse je prišlo tako nenadoma, tako nepričakovano, niti pojmiti ne morem vsega tega! — To je vedno tako, kadar doživi človek veliko srečo, ki se je niti najmanj ne nadeja.

Katarina ni odgovorila takoj, ker se je čudila Orlovim besedam.

Pričakovala je, da bo našla ponosnega in oholega sovražnika, sedaj pa je stal pred njo prav tisti Orlov, ki je nekoč ležal pri njenih nogah.

In zopet se je spomnila na Potemkina, zopet se je spomnila na njegovo trpljenje in vsako ožje čuvstvo napram Orlovu je izginilo.

Prišla je sem z namenom, da bi Orlova prevarila, ne pa, da bi govorila o svojih čuvstvih in varati je Karina tako dobro znala.

— Grof Orlov, — reče Katarina z glasom ki je zvenel razburjeno in hkratu proseče, — če je za vas res velika sreča, da je carica prišla v vašo palačo, če ni resnica, kar pripovedujejo ljudje, ki trde, da ste mi sovražnik, tedaj je napočil čas, da mi to dokažete.

— Vedno sem pripravljen Vašemu Veličanstvu to dokazati! — reče Orlov. — Veilčanstvo, ali hočete sestiti? — Grof Orlov, predvsem vas prosim, da poskrbite, da bi naju nihče ne motil. Z vami moram govoriti e marsičem. Grof, pojdite in zaprite vsa vrata!

Orlov jo je ubogal. V tem trenutku bi bil storil vse, kar bi od njega

zahtevala. V njegovem sru se je porodilo novo upanje, mislil je, da bo vse zopet tako, kakor je bilo nekoč. Pozabil je vse, kar se je med njima zgodilo, mislil je, da je Katarina prišla, da bi mu vrnila vso nekdanjo moč in čast, upal je da ga bo popeljala ljubemu v naročje.

Zaklenil je vrata. — Bila sta sama, popolnoma sama, nihče ni mogel vstopiti.

Kolikokrat sta se že nahajala v zaklenjeni sobi, kakor danes! Toda takrat sta se objemala in poljubljala ter si šepetala sladke besede. Bila sta srečna.

Danes pa sta si bila čisto tuja. Nista se mogla znebiti nekega čudnega neugodnega čuvstva, — saj si nista niti podala rok.

Toda ne! — Katarina mu nenadoma ponudi obe roki.

— Gregor! — reče Katarina. — Če ste odkritosrčni, če se res ne ježite name radi tega, kar se je med nama zgodilo, če bi zopet radi postali mo prijatelj, tedaj mi podajte svojo roko!

Orlov se ni obotavljal, dal ji je roko in vzkliknil:

— Bog mi je priča, da jaz nisem kriv, če v zadnjem času ni bilo med nama tako, kakor prej. Nisem bil jaz vzrok, temveč carica sama! — In če sem bil mnogokrat razkačen, mar mi morete to zameriti? — Dvignili ste me v višino, pripeljali ste me na vrh hriba, o katerem se mi ni nikdar sanjalo. Ko sva se pa ustavila, ste mi pokazali v dolino in mi dejali: kar tukaj vidiš, je vse tvoje!

— Videl sem svojo lastnino užival sem in sem postal najsrečnejši človek na svetu. Nekega dne pa sem se zbudil in bil sem siromašnejši, kakor kadarkoli poprej! Prišel je drugi, ki se je zdel moji carici lepši, ki si ga

je carica zaželela in jaz sem se moral umakniti.

— Katarina, ne tajim ti, da sem se jezil, strašno mi je bilo, toda reči mi eno samo, edino besedo — in zopet bom ležal ob tvojih nogah!

Katarina se nasmehe.

Ta človek si je zares domišljal da si je zopet osvojil njeno srce. Mar je mislil, da more žena, ki jo je nekoč užalil, kedaj odpustiti in pozabiti? Mar je mislil, da je prišla v njegovo hišo, da bi prosjajčila ljubezni?

— Poštaral se je! — si misli Katarina. — Poštaral se je, čeprav je videti še vedno mlad! Mladi Orlov je bil preveč diplomat, da bi mogel biti tako ničemuren!

Njegove žareče oči pa so ugajale Katarini in so popolnoma odgovarjale njenemu načrtu.

— Grof Orlov, poslušajte me, — reče Katarina in sede v naslanjač, — kar se bo zgodilo, vam danes še ne morem povedati. Potemkin stanuje še vedno v svojih sobah v zimski palači in jaz ga tudi ne nameravam iz nje odstraniti. Nočem, da bi ljudje rekli, da menjam svoje ljubimce, kakor srajce.

— Sreča pa, o kateri ste pravkar govorili, se nama bo zopet vrnila. Povedati mi morate samo, če ste zares moj prijatelj!

Orlov poklekne k lepi carici, dvigne roko ter vzklikne z drhtečim glasom:

— Ljubljena, zahtevaj od mene kar hočeš. — Za tebe bom storil vse!

— Vse? — vpraša carica preže.

— Vse!

— Ali pa vam lahko verjamem? — Katarina, — saj jaz sem tvoj Orlov! To ti je vendar dovolj!

(Nadaljuje)